

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van titel III van het VLAREM van 16 mei 2014, wat betreft de omzetting van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, artikel 5.4.1 en 5.4.3, §1, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 13 december 2024.
- Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd van 6 december 2024 tot en met 15 januari 2025 gepubliceerd op de website van het Departement Omgeving en werd gedurende die periode ook ter inzage gelegd. Tijdens die termijn kon elke persoon opmerkingen meedelen.
- De Raad van State heeft advies xxx/x gegeven op datum, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit besluit voorziet in de omzetting van uitvoeringsbesluit (EU) 2023/2749 van de Commissie van 11 december 2023 tot vaststelling van BBT-conclusies (beste beschikbare technieken) op grond van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies, voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten en/of eetbare nevenproducten.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van titel III van het VLAREM

Art. 2. Aan deel 3 van titel III van het VLAREM van 16 mei 2014, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van xx, wordt een hoofdstuk 3.21, dat bestaat uit artikel 3.21.1.1 tot en met 3.21.4.3.2, toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk 3.21. Slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten

Afdeling 3.21.1. Toepassingsgebied en definities

Art. 3.21.1.1. §1. Dit hoofdstuk is van toepassing op:

- 1° de inrichtingen, vermeld in rubriek 45.1, d), van de indelingslijst;
- 2° de inrichtingen, vermeld in rubriek 2.4.7 van de indelingslijst;
- 3° de inrichtingen, vermeld in rubriek 3.6.7 van de indelingslijst, als een belangrijke vuilvracht afkomstig is van een of meer activiteiten die onder de toepassing vallen van dit hoofdstuk.

Bestaande installaties voldoen uiterlijk op 18 december 2027 aan de bepalingen, vermeld in dit hoofdstuk.

In het tweede lid wordt verstaan onder bestaande installatie: een installatie die geen nieuwe installatie is.

In het derde lid wordt verstaan onder nieuwe installatie: een installatie die voor het eerst wordt vergund op het terrein van de GPBV-installatie na 18 december 2023, of een volledige vervanging van een installatie na 18 december 2023.

De overeenkomstige GPBV-activiteiten zijn de activiteiten, vermeld in punt 6.4, a), 6.5 en 6.11 van bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd.

§2. Het toepassingsgebied van dit hoofdstuk omvat de volgende processen:

- 1° de verwerking van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten, zoals rendering, smelten van vetten, verwerking van veren, productie van vismeel en visolie, bloedverwerking en vervaardiging van gelatine, die vallen onder rubriek 2.4.7 of 45.16, 1°, van de indelingslijst.
- 2° De overeenkomstige GPBV-activiteiten zijn de activiteiten, vermeld in punt 6.4, b), i), en 6.5 van bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd;
- 3° de verbranding van vlees- en beendermeel of dierlijk vet;
- 4° de verbranding van onaangenaam geurende gassen, met inbegrip van niet-condenseerbare gassen, als die afkomstig zijn van activiteiten die onder dit hoofdstuk vallen;
- 5° de verbranding van karkassen, als die activiteit rechtstreeks verband houdt met de activiteiten die onder dit hoofdstuk vallen;
- 6° de conservering van huiden en vellen, als die activiteit rechtstreeks verband houdt met de activiteiten die onder dit hoofdstuk vallen;
- 7° de behandeling van darmen en ingewanden;
- 8° de compostering en anaerobe vergisting, als die activiteit rechtstreeks verband houdt met de activiteiten die onder dit hoofdstuk vallen;
- 9° de gecombineerde behandeling van afvalwater van verschillende herkomst, als een belangrijke vuilvracht afkomstig is van een of meer activiteiten die onder dit hoofdstuk vallen, met uitzondering van de behandelingen inzake stedelijk afvalwater.

§3. Dit hoofdstuk is niet van toepassing op:

- 1° stookinstallaties, tenzij in de volgende gevallen:
 - a) ze vallen onder de punten, vermeld in paragraaf 1 en 2;
 - b) ze wekken hete gassen op die gebruikt worden voor het via direct contact verwarmen, drogen of anderszins behandelen van voorwerpen of materialen;
- 2° de productie van levensmiddelen na het opdelen van karkassen van slachtdieren in standaarddeelstukken en het versnijden van pluimvee;
- 3° het storten van afval.

Art. 3.21.1.2. In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- 1° BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten: uitvoeringsbesluit (EU) 2023/2749 van de Commissie van 11 december 2023 tot vaststelling van BBT-conclusies (beste beschikbare technieken) op grond van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies, voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten en/of eetbare nevenproducten;
- 2° eetbare nevenproducten: nevenproducten van levensmiddelenkwaliteit die bestemd zijn voor menselijke consumptie.

Afdeling 3.21.2. Algemene bepalingen

Onderafdeling 3.21.2.1. Toepasbaarheid

Art. 3.21.2.1.1. Met toepassing van de bepalingen over de toepasbaarheid, vermeld in BBT 10, BBT 13, BBT 14, BBT 15, BBT 21, BBT 22, BBT 24 en BBT 25 van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten, kan er in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit worden afgeweken van de volgende artikelen van dit besluit:

- 1° artikel 3.21.2.5.2, eerste lid, 2°, met toepassing van punt b van BBT 10 van de voormelde BBT-conclusies;
- 2° artikel 3.21.2.8.1, met toepassing van BBT 13 van de voormelde BBT-conclusies;
- 3° artikel 3.21.2.8.2, met toepassing van tabel 1.1 bij BBT 14 van de voormelde BBT-conclusies;
- 4° artikel 3.21.2.9.4, met toepassing van tabel 1.3 bij BBT 15 van de voormelde BBT-conclusies;
- 5° artikel 3.21.3.1.2, met toepassing van tabel 1.5 bij BBT 21 van de voormelde BBT-conclusies;
- 6° artikel 3.21.3.2.1, met toepassing van tabel 1.6 bij BBT 22 van de voormelde BBT-conclusies;
- 7° artikel 3.21.4.1.1, met toepassing van tabel 1.8 bij BBT 24 van de voormelde BBT-conclusies;
- 8° artikel 3.21.4.2.1, met toepassing van tabel 1.9 bij BBT 24 van de voormelde BBT-conclusies;
- 9° artikel 3.21.4.3.2, met toepassing van tabel 1.11 bij BBT 25 van de voormelde BBT-conclusies.

Art. 3.21.2.1.2. De processpecifieke bepalingen, vermeld in afdeling 3.21.3 en 3.21.4, zijn van toepassing naast de algemene bepalingen die in deze afdeling beschreven worden.

Onderafdeling 3.21.2.2. Totale milieuprestatie

Art. 3.21.2.2.1. De totale milieuprestatie wordt verbeterd door een milieubeheersysteem in te voeren en na te leven dat al de volgende elementen omvat:

- 1° de betrokkenheid, het leiderschap en de verantwoordingsplicht van het management, met inbegrip van het hoger management, bij de uitvoering van een effectief milieubeheersysteem;
- 2° een analyse waarin onder meer de volgende elementen worden bepaald:
 - a) de context van de organisatie;
 - b) de behoeften en verwachtingen van de betrokken partijen;
 - c) de kenmerken van de installatie in verband met mogelijke risico's voor het milieu of de menselijke gezondheid;
 - d) de wettelijke milieuvoorschriften die van toepassing zijn;

- 3° de ontwikkeling van een milieubeleid dat de continue verbetering van de milieuprestaties van de installatie omvat;
- 4° de vaststelling van doelstellingen en prestatie-indicatoren voor belangrijke milieuaspecten, met inbegrip van het waarborgen van de naleving van wettelijke voorschriften die van toepassing zijn;
- 5° de planning en uitvoering van de nodige procedures en maatregelen, met inbegrip van corrigerende en preventieve maatregelen als dat nodig is, om de milieudoelstellingen te verwezenlijken en milieurisico's te vermijden;
- 6° de vaststelling van structuren, taken en verantwoordelijkheden voor milieuaspecten en -doelstellingen en beschikbaarstelling van de benodigde financiële en personele middelen;
- 7° de waarborging van het vereiste niveau van deskundigheid en bewustzijn van werknemers van wie de werkzaamheden van invloed kunnen zijn op de milieuprestaties van de installatie, bijvoorbeeld door informatie en opleiding aan te bieden;
- 8° de interne en externe communicatie;
- 9° de bevordering van de betrokkenheid van werknemers bij goede milieubeheerpraktijken;
- 10° het opstellen en actueel houden van een beheerhandleiding en schriftelijke procedures voor de controle van activiteiten met aanzienlijke milieueffecten en voor relevante gegevens;
- 11° een doeltreffende operationele planning en procesbeheersing;
- 12° de uitvoering van geschikte onderhoudsprogramma's;
- 13° de paraatheid bij noodsituaties en rampenplannen, met inbegrip van het voorkomen of beperken van de nadelige milieueffecten en andere effecten van noodsituaties;
- 14° het in aanmerking nemen van de milieueffecten bij het ontwerpen of herontwerpen van een installatie of een onderdeel daarvan gedurende de hele levensduur, inclusief de bouw, het onderhoud, de exploitatie en de ontmanteling ervan;
- 15° de uitvoering van een monitoring- en meetprogramma;
- 16° de uitvoering van een sectorale benchmarking op regelmatige basis;
- 17° de periodieke interne, en als dat praktisch haalbaar is, onafhankelijke, audits en periodieke externe onafhankelijke audits, om de milieuprestaties te beoordelen en vast te stellen of het milieubeheersysteem al dan niet aan de geplande regelingen voldoet en of het op de juiste wijze wordt uitgevoerd en gehandhaafd;
- 18° de evaluatie van de oorzaken van gevallen van niet-naleving, uitvoering van corrigerende maatregelen naar aanleiding van gevallen van niet-naleving, beoordeling van de doeltreffendheid van corrigerende maatregelen en vaststelling of soortgelijke gevallen van niet-naleving bestaan of zouden kunnen optreden;
- 19° de periodieke evaluatie van het milieubeheersysteem en de blijvende geschiktheid, adequaatheid en doeltreffendheid ervan door het hoger management;
- 20° het volgen en in aanmerking nemen van de ontwikkeling van schonere technieken.

Specifiek voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten maken naast de elementen, vermeld in het eerste lid, ook de volgende elementen deel uit van het milieubeheersysteem:

- 1° een overzicht van inputs en outputs als vermeld in artikel 3.21.2.2.2;
- 2° een beheersysteem voor chemische stoffen als vermeld in artikel 3.21.2.2.3;
- 3° een beheersplan voor andere dan normale bedrijfsomstandigheden als vermeld in artikel 3.21.2.2.4;
- 4° een energie-efficiëntieplan als vermeld in artikel 3.21.2.4.2, eerste lid, 1°;
- 5° een waterbeheersplan als vermeld in artikel 3.21.2.5.2, eerste lid, 1°;
- 6° een geurbeheersplan als vermeld in artikel 3.21.2.10.2;

- 7° een beheersplan voor de koeling van slachthuizen als vermeld in artikel 3.21.3.1.1 en artikel 3.21.3.3.1.

Het milieubeheersysteem, vermeld in het eerste en tweede lid, is algemeen toepasbaar. De mate van gedetailleerdheid en formalisering van het milieubeheersysteem is over het algemeen gerelateerd aan de aard, de omvang en de complexiteit van de installatie en alle mogelijke milieueffecten ervan.

Art. 3.21.2.2.2. De totale milieuprestatie wordt verbeterd door een overzicht van inputs en outputs, als onderdeel van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.2.1, op te stellen. Het overzicht wordt actueel gehouden en wordt regelmatig herzien, ook als zich een belangrijke wijziging voordoet. Het overzicht bevat al de volgende elementen:

- 1° informatie over de productieprocessen, met inbegrip van:
 - a) de vereenvoudigde processtroomdiagrammen, waaruit de herkomst van de emissies blijkt;
 - b) beschrijvingen van de procesgeïntegreerde technieken en de afvalwater- of afgasbehandelingen om emissies er voorkomen of te verminderen, met inbegrip van de prestaties ervan, zoals het verwijderingsrendement;
- 2° informatie over het energieverbruik;
- 3° informatie over het waterverbruik, zoals stroomdiagrammen en watermassabalansen;
- 4° informatie over de omvang en kenmerken van de afvalwaterstromen, zoals:
 - a) de emissiepunten;
 - b) de gemiddelde waarden en variabiliteit van debiet, pH en temperatuur,
 - c) de gemiddelde concentraties, vuilvrachten en variabiliteit van de relevante stoffen of parameters;
- 5° informatie over de kenmerken van de afgasstromen, zoals:
 - a) de emissiepunten;
 - b) de gemiddelde waarden en variabiliteit van debiet en temperatuur;
 - c) de gemiddelde concentraties, massastromen en variabiliteit van de relevante stoffen of parameters;
 - d) de aanwezigheid van andere stoffen die van invloed kunnen zijn op het afgasbehandelingssysteem of de veiligheid van de installatie;
- 6° informatie over de hoeveelheden en kenmerken van de gebruikte chemicaliën:
 - a) de naam en kenmerken van de gebruikte chemicaliën, met inbegrip van de eigenschappen die nadelige gevolgen hebben voor het milieu of de menselijke gezondheid;
 - b) de hoeveelheden gebruikte chemicaliën en de plaatsen waar ze zijn gebruikt.

Het overzicht, vermeld in het eerste lid, wordt ter beschikking gesteld van de toezichthouder en de Vlaamse Milieumaatschappij als die daarom verzoeken.

Art. 3.21.2.2.3. De totale milieuprestatie wordt verbeterd door een beheersysteem voor chemische stoffen, als onderdeel van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.2.1, op te stellen en uit te voeren. Het beheersysteem voor chemische stoffen omvat al de volgende elementen:

- 1° een beleid rond de vermindering van het verbruik van chemicaliën en de aan chemicaliën verbonden risico's, met inbegrip van een aankoopbeleid om minder schadelijke chemicaliën en de leveranciers daarvan te selecteren, om het gebruik van gevaarlijke stoffen en zeer zorgwekkende stoffen en de daarmee verbonden risico's tot een minimum te beperken en de aankoop van een teveel aan chemicaliën te vermijden.

Het overzicht van chemicaliën, vermeld in artikel 3.21.2.2.2, eerste lid, 6°, kan worden gebruikt om de nodige informatie voor de selectie van chemicaliën te versterken en bij te houden.

De selectie van chemicaliën is gebaseerd op al de volgende elementen:

- a) de vergelijkende analyse van de biologische afbreekbaarheid, ecotoxiciteit en potentiële uitstoot ervan in het milieu, om emissies in het milieu te verminderen;
 - b) de karakterisering van de risico's die aan de chemicaliën verbonden zijn, op basis van al de volgende elementen:
 - 1) de gevarenaanduiding van de chemicaliën;
 - 2) de routes door de installatie;
 - 3) de potentiële uitstoot;
 - 4) het niveau van blootstelling;
 - c) de jaarlijkse analyse van de mogelijke vervanging van chemicaliën zodat nieuw beschikbare en veiligere alternatieven voor het gebruik van gevaarlijke stoffen en zeer zorgwekkende stoffen geïdentificeerd kunnen worden. De vervanging kan worden bereikt door andere chemicaliën te gebruiken die geen of minder gevolgen hebben voor het milieu of de menselijke gezondheid;
 - d) de anticiperende analyse van wijzigingen in de regelgeving over gevaarlijke stoffen en zeer zorgwekkende stoffen, en het waarborgen van de naleving van de toepasselijke wettelijke voorschriften;
- 2° de doelstellingen en de actieplannen om het gebruik van en de risico's die verbonden zijn aan gevaarlijke stoffen en zeer zorgwekkende stoffen te vermijden of te verminderen;
- 3° de ontwikkeling en de uitvoering van procedures voor de aankoop, de hantering, de opslag en het gebruik van chemicaliën om emissies in het milieu te voorkomen of te verminderen.

In het eerste lid wordt verstaan onder zeer zorgwekkende stoffen: stoffen die voldoen aan de criteria, vermeld in artikel 57 van verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie, en die zijn opgenomen in de lijst van zeer zorgwekkende stoffen die in aanmerking komen om in bijlage XIV van die verordening te worden opgenomen.

Het beheersysteem voor chemische stoffen, vermeld in het eerste lid, wordt ter beschikking gesteld van de toezichthouder en de Vlaamse Milieumaatschappij als die daarom verzoeken.

Art. 3.21.2.2.4. De frequentie van andere dan normale bedrijfsomstandigheden en de emissies tijdens andere dan normale bedrijfsomstandigheden worden verminderd door een risicogebaseerd beheersplan voor andere dan normale bedrijfsomstandigheden op te stellen en uit te voeren, als onderdeel van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.2.1. Het beheersplan bevat al de volgende elementen:

- 1° de identificatie van mogelijke andere dan normale bedrijfsomstandigheden, de onderliggende oorzaken en de mogelijke gevolgen daarvan. De mogelijke andere dan normale bedrijfsomstandigheden omvatten:
 - a) het opstarten en stilleggen;
 - b) lekken en storingen, waaronder de storing van kritische apparatuur die cruciaal is voor de bescherming van het milieu;
 - c) korte stilleggingen;
- 2° een passend ontwerp van kritische apparatuur, zoals de afvalwater- en luchtzuiveringsinstallaties;
- 3° de opstelling en uitvoering van een inspectie- en preventief onderhoudsplan voor kritische apparatuur;

- 4° de monitoring, dat is de schatting of als dat mogelijk is de meting, en registratie van emissies tijdens andere dan normale bedrijfsomstandigheden en van omstandigheden die daarmee verband houden;
- 5° de periodieke beoordeling van de emissies tijdens andere dan normale bedrijfsomstandigheden, zoals frequentie van incidenten, duur of hoeveelheden uitgestoten verontreinigende stoffen, en waar nodig de uitvoering van corrigerende maatregelen;
- 6° de regelmatige evaluatie en actualisering van de lijst van geïdentificeerde andere dan normale bedrijfsomstandigheden, vermeld in punt 1°, na de periodieke beoordeling, vermeld in punt 5°;
- 7° het regelmatig testen van de back-upsystemen.

Onderafdeling 3.21.2.3. Monitoring

Art. 3.21.2.3.1. In de afvalwaterstromen die zijn vastgesteld in het overzicht van de afvalwaterstromen, vermeld in artikel 3.21.2.2.2, eerste lid, 4°, worden de belangrijkste procesparameters die relevant zijn voor de emissies naar water, zoals debiet, pH en temperatuur van het afvalwater, gemonitord op cruciale locaties.

Art. 3.21.2.3.2. De volgende elementen worden gemonitord:

- 1° het jaarlijkse verbruik van water en energie;
- 2° de jaarlijkse productie van afvalwater;
- 3° met behoud van de toepassing van artikel 5.16.3.3 van titel II van het VLAREM, de jaarlijkse hoeveelheid koelmiddelen die wordt gebruikt om de koelsystemen in slachthuizen bij te vullen.

De monitoring, vermeld in het eerste lid, voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° ze wordt uitgevoerd met directe metingen, of als dat niet mogelijk is, berekeningen of registratie;
- 2° ze wordt uitgevoerd op installatieniveau, en zo veel mogelijk uitgesplitst op procesniveau;
- 3° ze houdt rekening met alle belangrijke wijzigingen in de processen.

Onderafdeling 3.21.2.4. Energie-efficiëntie

Art. 3.21.2.4.1. De grenswaarden voor het specifieke netto-energieverbruik, vermeld in dit hoofdstuk, hebben betrekking op jaargemiddelden en worden berekend met de volgende formule:

specifieke netto – energieverbruik = $\frac{\text{netto-eindenergieverbruik}}{\text{activiteitsgraad}}$, waarbij:

- 1° netto-eindenergieverbruik: de totale hoeveelheid verbruikte energie door de installatie, in de vorm van warmte en elektriciteit, exclusief de teruggewonnen energie, uitgedrukt in kWh/jaar;
- 2° activiteitsgraad: de totale hoeveelheid verwerkte producten of grondstoffen, uitgedrukt in:
 - a) voor slachthuizen: ton karkassen per jaar of dieren per jaar;
 - b) voor verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten: ton grondstoffen per jaar.

Het karkasgewicht, vermeld in het eerste lid, 2°, a), hangt af van de betrokken diersoort, en bedraagt:

- 1° bij varkens: het koud geslacht gewicht van het gehele of overlangs in twee helften gesneden lichaam van een geslacht dier, nadat het is uitgebloed en ontdaan van de ingewanden en na verwijdering van:
 - a) de tong;

- b) het haar;
 - c) de hoeven;
 - d) de geslachtsorganen;
 - e) het buikvet;
 - f) de nieren;
 - g) het middenrif;
- 2° bij runderen: het koud geslacht gewicht nadat het lichaam is onthuid, uitgebloed en ontdaan van de ingewanden en na verwijdering van:
- a) de uitwendige geslachtsdelen;
 - b) de ledematen;
 - c) de kop;
 - d) de staart;
 - e) de nieren;
 - f) het niervet;
 - g) de uier.

Art. 3.21.2.4.2. Energie wordt efficiënt gebruikt door de toepassing van de volgende technieken:

- 1° het opstellen van een energie-efficiëntieplan en de jaarlijkse uitvoering van energieaudits. Het energie-efficiëntieplan en de energieaudits zijn onderdeel van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.2.1, en omvatten al de volgende elementen:
- a) de vaststelling en de berekening van het specifieke energieverbruik van de activiteiten;
 - b) de vaststelling van jaarlijkse essentiële prestatie-indicatoren, zoals voor het specifieke energieverbruik, vermeld in punt a);
 - c) de planning van periodieke doelstellingen voor verbetering en de acties die daarmee verband houden;
 - d) de jaarlijkse uitvoering van energieaudits om ervoor te zorgen dat de doelstellingen van het energie-efficiëntieplan worden verwezenlijkt en de aanbevelingen van de eerdere energieaudits worden opgevolgd en uitgevoerd;
- 2° het gebruik van algemene energiebesparende technieken.

Het energie-efficiëntieplan en de energieaudits, vermeld in het eerste lid, 1°, worden ter beschikking gesteld van de toezichthouder en het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap als die daarom verzoeken.

Onderafdeling 3.21.2.5. Waterverbruik en de productie van afvalwater

Art. 3.21.2.5.1. De grenswaarden voor de specifieke lozing van afvalwater hebben betrekking op jaargemiddelden en worden berekend met de volgende formule:

specifieke lozing van afvalwater = $\frac{\text{lozing afvalwater}}{\text{activiteitsgraad}}$, waarbij:

- 1° lozing afvalwater: de totale hoeveelheid afvalwater dat door de betrokken specifieke processen is geloosd, uitgedrukt in m³/jaar, exclusief de volgende hoeveelheden die afzonderlijk worden geloosd:
- a) koelwater;
 - b) hemelwater dat niet in aanraking is geweest met verontreinigende stoffen;
- 2° activiteitsgraad: de totale hoeveelheid verwerkte producten of grondstoffen, uitgedrukt in:
- a) voor slachthuizen: ton karkassen per jaar of dieren per jaar;
 - b) voor verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten: ton grondstoffen per jaar.

Het karkasgewicht, vermeld in het eerste lid, 2°, a), hangt af van de betrokken diersoort, vermeld in artikel 3.21.2.4.1, tweede lid.

Art. 3.21.2.5.2. Het waterverbruik en de productie van afvalwater worden verminderd door de toepassing van de volgende technieken en een geschikte combinatie van de technieken, vermeld in punt c tot en met k van BBT 10 van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten:

- 1° het opstellen van een waterbeheersplan en de uitvoering van wateraudits. Het waterbeheersplan en de wateraudits zijn onderdeel van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.2.1 van dit besluit, en omvatten al de volgende elementen:
 - a) stroomdiagrammen en watermassabalansen van de installatie en de processen, als onderdeel van het overzicht van inputs en outputs, vermeld in artikel 3.21.2.2.2 van dit besluit;
 - b) de vaststelling van doelstellingen op het gebied van waterefficiëntie;
 - c) de toepassing van technieken voor de optimalisering van het water, zoals controle van het waterverbruik, hergebruik of recycling en detectie en reparatie van lekken;
 - d) de jaarlijkse uitvoering van wateraudits om ervoor te zorgen dat de doelstellingen van het waterbeheersplan worden verwezenlijkt en de aanbevelingen van de eerdere wateraudits worden opgevolgd en uitgevoerd;
- 2° de scheiding van verontreinigde en niet-verontreinigde waterstromen. Waterstromen die geen behandeling nodig hebben, zoals koelwater dat niet in aanraking is geweest met verontreinigende stoffen of hemelwater dat niet in aanraking is geweest met verontreinigende stoffen, worden gescheiden van afvalwater dat moet worden behandeld, wat recycling van niet-verontreinigd water mogelijk maakt.

Het waterbeheersplan en de wateraudits, vermeld in het eerste lid, 1°, worden ter beschikking gesteld van de toezichthouder en de Vlaamse Milieumaatschappij als die daarom verzoeken.

Onderafdeling 3.21.2.6. Schadelijke stoffen

Art. 3.21.2.6.1. Het gebruik van schadelijke stoffen bij reiniging en ontsmetting wordt voorkomen of, als dat niet mogelijk is, beperkt door de toepassing van één of een combinatie van de technieken, vermeld in BBT 11 van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten.

Onderafdeling 3.21.2.7. Efficient gebruik van hulpbronnen

Art. 3.21.2.7.1. Het efficient gebruik van hulpbronnen wordt verhoogd door de toepassing van beide van de volgende technieken, en als dat mogelijk is gecombineerd met één of beide van de technieken, vermeld in punt c en d van BBT 12 van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten:

- 1° de minimalisering van de biologische afbraak van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten. Dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten worden onmiddellijk verzameld in slachthuizen en worden zo kort mogelijk opslagen in gesloten vaten of ruimten in de installatie, voordat ze verder worden behandeld;
- 2° de scheiding en recycling of terugwinning van residuen.

Onderafdeling 3.21.2.8. Emissies naar water

Art. 3.21.2.8.1. Ongecontroleerde emissies naar water worden voorkomen door te voorzien in een passende buffercapaciteit voor afvalwater.

De passende buffercapaciteit, vermeld in het eerste lid, wordt bepaald met een risicobeoordeling, waarbij ten minste rekening wordt gehouden met de aard van de verontreinigende stof of stoffen, de effecten van die verontreinigende stoffen op de verdere behandeling van het afvalwater, het ontvangende milieu en de hoeveelheid geproduceerd afvalwater. Het afvalwater uit de buffercapaciteit wordt pas geloosd nadat passende maatregelen zijn genomen.

Art. 3.21.2.8.2. De emissiegrenswaarden, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing op de lozing van het afvalwater:

stof of parameter	activiteit	emissiegrenswaarde (in mg/l)	
		lozing in oppervlaktewater	lozing in riolering
CZV	alle	100 (1)(2)	/
TOC	alle	35 (1)(3)	/
zwevende stoffen	alle	30	/
totaal stikstof	alle	15 (4)	/
totaal fosfor	alle	2	/
AOX (5)	alle	0,3	0,3
koper (Cu) (5)	slachthuizen	0,05	0,05
zink (Zn) (5)	slachthuizen	0,2	0,2

(1) De parameters TOC en CZV zijn alternatieven. Ofwel is de monitoring en emissiegrenswaarde voor TOC van toepassing, ofwel de monitoring en emissiegrenswaarde voor CZV. TOC-monitoring is de voorkeursoptie omdat daarbij geen zeer toxische verbindingen nodig zijn.

(2) Bij verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten kan in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit van de emissiegrenswaarde voor CZV afgeweken worden met een maximum van 120 mg/l, op voorwaarde dat het gemiddelde verwijderingsrendement van CZV per jaar of over de productieperiode minimaal 95% bedraagt.

(3) Bij verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten kan in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit van de emissiegrenswaarde voor TOC afgeweken worden met een maximum van 40 mg/l, op voorwaarde dat het gemiddelde verwijderingsrendement van TOC per jaar of over de productieperiode minimaal 95% bedraagt.

(4) Bij verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten kan in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit van de emissiegrenswaarde voor totaal stikstof worden afgeweken met een maximum van 40 mg/l, op voorwaarde dat het gemiddelde verwijderingsrendement per jaar of over de productieperiode minimaal 90% bedraagt.

(5) De emissiegrenswaarde is alleen van toepassing als de stof of parameter in kwestie in het overzicht van de afvalwaterstromen, vermeld in artikel 3.21.2.2, eerste lid, 4°, geïdentificeerd is als relevant.

De berekening van het gemiddelde verwijderingsrendement, vermeld in het eerste lid, is gebaseerd op de influent- en effluentbelasting van de afvalwaterzuiveringsinstallatie.

Art. 3.21.2.8.3. De meetfrequenties, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing op de lozing van het afvalwater:

stof of parameter	activiteit	maximale hoeveelheid bedrijfsafvalwater	meetfrequentie	
			lozing in oppervlaktewater	lozing in riolering
CZV (1)	alle	-	wekelijks	-

TOC (1)	alle	-	wekelijks	-
BZV	alle	-	maandelijks	-
zwevende stoffen	alle	-	wekelijks	-
totaal stikstof	alle	-	wekelijks	-
totaal fosfor	alle	-	wekelijks	-
AOX (2)	alle	> 50 m ³ /h	maandelijks	maandelijks
		overige	driemaandelijks	driemaandelijks
koper (Cu) (2)	slachthuizen	> 50 m ³ /h	driemaandelijks	driemaandelijks
zink (Zn) (2)		overige	zesmaandelijks	zesmaandelijks
chloride (2)	- slachthuizen - zouten van huiden of vellen - vervaardiging van gelatine waarbij beenderen als grondstof worden gebruikt	-	maandelijks	maandelijks
(1) De parameters TOC en CZV zijn alternatieven. Ofwel is de monitoring en emissiegrenswaarde voor TOC van toepassing, ofwel de monitoring en emissiegrenswaarde voor CZV. TOC-monitoring is de voorkeursoptie omdat daarbij geen zeer toxische verbindingen nodig zijn. (2) De meetfrequentie is alleen van toepassing als de stof of parameter in kwestie in het overzicht van de afvalwaterstromen, vermeld in artikel 3.21.2.2.2, eerste lid, 4°, geïdentificeerd is als relevant.				

Als de discontinue afvalwaterlozing minder frequent is dan de meetfrequentie, vermeld in het eerste lid, is de minimale meetfrequentie een keer per lozing.

Voor de parameters CZV of TOC, BZV, zwevende stoffen, totaal stikstof en totaal fosfor, vermeld in het eerste lid, geldt bij lozing in riolering de meetfrequentie, vermeld in artikel 4.2.5.2.1 van titel II van het VLAREM, als het bedrijfsafvalwater geen gevaarlijke stoffen bevat, of de meetfrequentie, vermeld in artikel 4.2.5.3.1 van het voormelde besluit, als het bedrijfsafvalwater één of meer gevaarlijke stoffen bevat.

Onderafdeling 3.21.2.9. Emissies naar lucht

Art. 3.21.2.9.1. De emissiegrenswaarden voor emissies naar lucht, vermeld in dit hoofdstuk, gelden zonder correctie voor het zuurstofgehalte.

Art. 3.21.2.9.2. Als de afgassen uit twee of meer bronnen, zoals drogers, via een gemeenschappelijk emissiepunt worden uitgestoten, zijn de emissiegrenswaarden en meetfrequenties van toepassing op de gecombineerde uitstoot via het emissiepunt.

Art. 3.21.2.9.3. De emissies naar lucht van CO en NO_x die afkomstig zijn van de verbranding van onaangenaam geurende gassen, met inbegrip van niet-condenseerbare gassen, worden verminderd door de thermische oxidatie of de verbranding in ketels te optimaliseren.

Art. 3.21.2.9.4. De emissiegrenswaarden, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing op de geleide emissies naar lucht die afkomstig zijn van de verbranding van onaangenaam geurende gassen, met inbegrip van niet-condenseerbare gassen, in thermische oxidatoren:

stof of parameter	emissiegrenswaarde (in mg/Nm ³)
stof	5

NO _x , uitgedrukt als NO ₂	200 (1)
SO _x , uitgedrukt als SO ₂	100
(1) In de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit kan van de emissiegrenswaarde voor NO _x afgeweken worden met een maximum van 350 mg/Nm ³ als een recuperatieve thermische oxidator wordt gebruikt.	

Art. 3.21.2.9.5. Op de geleide emissies naar lucht zijn de volgende meetfrequenties van toepassing:

parameter	activiteiten of processen	meetfrequentie
- CO - NO _x - SO _x - stof	- verbranding van onaangenaam geurende gassen, met inbegrip van niet-condenseerbare gassen - verbranding van karkassen	- conform de meetfrequentie, vermeld in bijlage 4.4.3 bij titel II van het VLAREM, als de massastroom, vermeld in bijlage 4.4.3 bij titel II van het VLAREM, wordt overschreden
H ₂ S (1)	- rendering, smelten van vetten, verwerking van veren of bloedverwerking	- jaarlijks, als de massastroom, vermeld in bijlage 4.4.3 bij titel II van het VLAREM, niet wordt overschreden of de voormelde bijlage geen meetfrequentie voor de parameter in kwestie bevat
- NH ₃ - TOC	- rendering, smelten van vetten, verwerking van veren of bloedverwerking - verbranding van onaangenaam geurende gassen, met inbegrip van niet-condenseerbare gassen - verbranding van karkassen	
- gasvormige anorganische chloriden - gasvormige anorganische fluoriden - kwik en zijn verbindingen - metalen en metalloïden met uitzondering van kwik (As, Cd, Co, Cr, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Tl, V) - dioxinen en furanen	- verbranding van karkassen	
geurconcentratie	- slachthuizen (1) - verbranding van karkassen - vervaardiging van gelatine - productie van vismeel en visolie - rendering, smelten van vetten, verwerking van veren of bloedverwerking - verbranding van onaangenaam geurende gassen, met inbegrip van niet-condenseerbare gassen	jaarlijks
(1) De jaarlijkse meetfrequentie voor geurconcentratie is alleen van toepassing als geur is geïdentificeerd als relevant voor de receptoren in het overzicht van de afgasstromen, vermeld in artikel 3.21.2.2.2, eerste lid, 5°.		

De geurconcentratie, vermeld in het eerste lid, wordt bepaald volgens NBN EN 13725 door een erkend laboratorium in de discipline lucht als vermeld in artikel 6, 5°, b), van het VLAREL van 19 november 2010.

Onderafdeling 3.21.2.10. Geluid en geur

Art. 3.21.2.10.1. Geluidsemissies worden voorkomen of, als dat niet haalbaar is, verminderd door één of een combinatie van de technieken, vermeld in BBT 17 van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten, te gebruiken.

Art. 3.21.2.10.2. Geuremissies worden voorkomen of, als dat niet haalbaar is, verminderd door een geurbeheersplan, als onderdeel van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.2.1, op te stellen, uit te voeren en regelmatig te evalueren. Het geurbeheersplan omvat al de volgende elementen:

- 1° een protocol met passende acties en termijnen;
- 2° een protocol voor de monitoring van geur. Als dat nodig is, wordt het protocol aangevuld met de schatting van de blootstelling aan geur of de schatting van de geuroverlast;
- 3° een protocol voor de reactie op geconstateerde geurincidenten, zoals klachten;
- 4° een programma voor geurpreventie en -vermindering.

Art. 3.21.2.10.3. Geuremissies worden voorkomen of, als dat niet haalbaar is, verminderd door een combinatie van de technieken, vermeld in BBT 19 van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten, te gebruiken.

Onderafdeling 3.21.2.11. Gebruik van koelmiddelen

Art. 3.21.2.11.1. Emissies van stoffen die de ozonlaag aantasten en van stoffen met een hoog aardopwarmingsvermogen die afkomstig zijn van het koelen en invriezen via koelmiddelen, worden voorkomen door koelmiddelen te gebruiken die de ozonlaag niet aantasten en die een laag aardopwarmingsvermogen hebben.

Afdeling 3.21.3. Slachthuizen

Onderafdeling 3.21.3.1. Energie-efficiëntie

Art. 3.21.3.1.1. De energie-efficiëntie wordt verhoogd door een beheersplan voor de koeling van slachthuizen, als onderdeel van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.2.1, op te stellen en uit te voeren. Het beheersplan voor de koeling van slachthuizen omvat al de volgende elementen:

- 1° de monitoring van het energieverbruik van het koelsysteem, vermeld in artikel 3.21.2.3.2, eerste lid, 1°;
- 2° de monitoring van de verliezen aan koelmiddel, vermeld in artikel 3.21.2.3.2, eerste lid, 3°;
- 3° de operationele maatregelen, zoals:
 - a) de apparatuur inspecteren en onderhouden;
 - b) deuren sluiten als dat mogelijk is;
 - c) de apparatuur door ervaren personeel laten gebruiken.

Art. 3.21.3.1.2. De grenswaarden voor het specifieke netto-energieverbruik, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing op slachthuizen:

geslachte dieren	grenswaarde voor specifieke netto-energieverbruik	eenheid
runderen	240	kWh/ton karkassen

	80	kWh/dier
varkens	370	kWh/ton karkassen
	35	kWh/dier
kippen	0,9	kWh/dier

De grenswaarden die zijn uitgedrukt in kWh per ton karkassen of in kWh per dier, vermeld in het eerste lid, zijn alternatieven. Ofwel geldt de grenswaarde uitgedrukt in kWh per ton karkassen, ofwel geldt de grenswaarde uitgedrukt in kWh per dier.

De grenswaarden, vermeld in het eerste lid, worden berekend conform artikel 3.21.2.4.1 en gemonitord conform artikel 3.21.2.3.2.

Onderafdeling 3.21.3.2. Afvalwater

Art. 3.21.3.2.1. De grenswaarden voor de specifieke lozing van afvalwater, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing op slachthuizen:

geslachte dieren	grenswaarde voor specifieke lozing van afvalwater	eenheid
runderen	3,9	m ³ /ton karkassen
	1,3	m ³ /dier
varkens	3,5	m ³ /ton karkassen
	0,3	m ³ /dier
kippen	0,013	m ³ /dier

De grenswaarden, die zijn uitgedrukt in m³ per ton karkassen of in m³ per dier, vermeld in het eerste lid, zijn alternatieven. Ofwel geldt de grenswaarde uitgedrukt in m³ per ton karkassen, ofwel geldt de grenswaarde uitgedrukt in m³ per dier.

De grenswaarden, vermeld in het eerste lid, worden berekend conform artikel 3.21.2.5.1 en gemonitord conform artikel 3.21.2.3.2.

Onderafdeling 3.21.3.3. Gebruik van koelmiddelen

Art. 3.21.3.3.1. De verliezen aan koelmiddelen in slachthuizen worden voorkomen of, als dat niet haalbaar is, verminderd door de volgende elementen toe te passen:

- 1° een beheersplan voor de koeling van slachthuizen als vermeld in artikel 3.21.3.1.1 van dit besluit uitvoeren;
- 2° preventief en correctief onderhoud toepassen;
- 3° waar passend koelmiddellekdetectoren gebruiken;
- 4° artikel 5.16.3.3 van titel II van het VLAREM toepassen, waar dat relevant is.

Art. 3.21.3.3.2. Met behoud van de toepassing van artikel 5.16.3.3, §6, van titel II van het VLAREM, bedraagt de richtwaarde voor de verliezen aan koelmiddelen in slachthuizen maximaal 5% van de totale hoeveelheid koelmiddel in het koelsysteem.

Met de verliezen aan koelmiddelen, vermeld in het eerste lid, wordt bedoeld: de jaarlijkse hoeveelheid koelmiddelen die wordt gebruikt om de koelsystemen bij te vullen. Bij gebruik van natuurlijke koelmiddelen worden de verliezen aan koelmiddelen berekend als een voortschrijdend gemiddelde over drie jaar van de jaarlijkse verliezen.

De verliezen worden gemonitord conform artikel 3.21.2.3.2.

Afdeling 3.21.4. Verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten

Onderafdeling 3.21.4.1. Energie-efficiëntie

Art. 3.21.4.1.1. De grenswaarden voor het specifieke netto-energieverbruik, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing voor verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten:

type proces of installatie	grenswaarde voor specifieke netto-energieverbruik (in kWh/ton grondstof)
rendering, smelten van vetten, verwerking van veren of bloedverwerking	910
productie van vismeel en visolie	710
vervaardiging van gelatine	2500

De grenswaarden, vermeld in het eerste lid, worden berekend conform artikel 3.21.2.4.1 en gemonitord conform artikel 3.21.2.3.2.

Onderafdeling 3.21.4.2. Afvalwater

Art. 3.21.4 2.1. De grenswaarden voor de specifieke lozing van afvalwater, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing voor verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten:

type proces of installatie	grenswaarde voor specifieke lozing van afvalwater (in m ³ /ton grondstof)
rendering, smelten van vetten, verwerking van veren of bloedverwerking	1,55
productie van vismeel en visolie	1,25
vervaardiging van gelatine	27

De grenswaarden, vermeld in het eerste lid, worden berekend conform artikel 3.21.2.5.1 en gemonitord conform artikel 3.21.2.3.2.

Onderafdeling 3.21.4.3. Emissies naar lucht

Art. 3.21.4.3.1. De emissiegrenswaarden, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing op de geleide emissies naar lucht die afkomstig zijn van rendering, smelten van vetten, verwerking van veren of bloedverwerking:

parameter	emissiegrenswaarde
geurconcentratie	1100 ouE/m ³ (1)(2)
vluchtige organische stoffen, uitgedrukt als totaal organische koolstof (TOC)	16 mg C/Nm ³
NH ₃	4 mg/Nm ³ (3)
H ₂ S	1 mg/Nm ³ (4)
(1) Voor de verbranding van onaangenaam geurende gassen kan in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit van de emissiegrenswaarde voor geurconcentratie worden afgeweken als aan de volgende twee voorwaarden is voldaan: a) de verbrandingstemperatuur is voldoende hoog met voldoende verblijftijd; b) het geurverwijderingsrendement bedraagt minimaal 99% of er is in de behandelde afgassen geen procesgeur waarneembaar. (2) Voor verwijderingstechnieken andere dan de verbranding van onaangenaam geurende gassen kan in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit van de emissiegrenswaarde voor geurconcentratie worden afgeweken met een maximum van 3000 ouE/m³, als aan één van de volgende voorwaarden is voldaan: a) het geurverwijderingsrendement bedraagt minimaal 92%;	

- b) er is in de behandelde afgassen geen procesgeur waarneembaar.
- (3) In geval van verbranding van onaangenaam geurende gassen, zoals in thermische oxidatoren of stoomketels, kan in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit van de emissiegrenswaarde voor NH_3 afgeweken worden met een maximum van 7 mg/Nm^3 .
- (4) De emissiegrenswaarde is alleen van toepassing als H_2S in het overzicht van de afgasstromen, vermeld in artikel 3.21.2.2.2, eerste lid, 5°, geïdentificeerd is als relevant.

De emissiegrenswaarde voor geurconcentratie, vermeld in het eerste lid, wordt uitgedrukt in nat gas met een temperatuur van 293 K en een druk van 101,3 kPa.

Art. 3.21.4.3.2. De emissiegrenswaarden, vermeld in de volgende tabel, zijn van toepassing op de geleide emissies naar lucht die afkomstig zijn van de productie van vismeel en visolie:

parameter	emissiegrenswaarde
geurconcentratie	$3500 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
vluchtige organische stoffen, uitgedrukt als totaal organische koolstof	14 mg/Nm^3
NH_3	7 mg/Nm^3

De emissiegrenswaarde voor geurconcentratie, vermeld in het eerste lid, wordt uitgedrukt in nat gas met een temperatuur van 293 K en een druk van 101,3 kPa.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 3. De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

VERSLAG AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van titel III van het VLAREM van 16 mei 2014, wat betreft de omzetting van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten**

Algemene toelichting

BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten

Titel III van het VLAREM (besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende bijkomende algemene en sectorale milieuvoorwaarden voor GPBV-installaties) bevat algemene en sectorale voorwaarden die alleen van toepassing zijn voor GPBV-installaties (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging).

Met dit wijzigingsbesluit worden aan titel III van het VLAREM de bijkomende sectorale milieuvoorwaarden toegevoegd voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten.

Deze toevoeging komt er naar aanleiding van BBT-conclusies die op 18 december 2023 gepubliceerd werden in het Europees publicatieblad. Deze BBT-conclusies hebben een bindend karakter en vormen de referentie voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden. De BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten dienen nu geïmplementeerd te worden in titel III van het VLAREM.

Overeenkomstig artikel 5.4.6/1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), gebeurt de omzetting van BBT-conclusies in eerste instantie door middel van algemene en sectorale milieuvoorwaarden.

Er werd voor geopteerd om zoveel mogelijk van de BBT's uit de BBT-conclusies in te voegen in titel III van het VLAREM.

Volgens de bepalingen van afdeling 1.4.1 van titel II van het VLAREM worden alle milieuvoorwaarden geëvalueerd die van toepassing zijn op de GPBV-installaties die vallen onder het toepassingsgebied van de BBT-conclusies voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten. Deze evaluaties kunnen leiden tot het bijstellen van de milieuvoorwaarden. De planning en uitvoering van de algemene evaluaties gebeurt volgens een meerjarenprogramma. Raadpleegbaar via <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/gpbv-installaties>.

Concrete omzetting van de BBT-conclusies

Artikel 5.4.3, §2, van het DABM bepaalt dat we bij de omzetting van BBT-conclusies in titel III van het VLAREM rekening houden met:

- 1° de geldende milieukwaliteitsnormen, met inbegrip van de bijzondere milieukwaliteitsnormen;
- 2° de bestaande toestand van het milieu en van de gezondheid van de mens, voor zover die gezondheid wordt beïnvloed door de toestand van het milieu, telkens voor zover de betrokken inrichtingen en activiteiten hier risico's of hinder voor kunnen veroorzaken;
- 3° de ligging van de ingedeelde inrichtingen of activiteiten in of nabij gebieden die een bijzondere bescherming behoeven of hindergevoelige objecten;
- 4° het feit dat de hinder en de risico's afkomstig van de exploitatie van de ingedeelde inrichtingen en activiteiten moeten worden beperkt tot een aanvaardbaar niveau.

Als de BBT een milieuprestatieniveau voorschrijft, bijvoorbeeld een emissiegrenswaarde of milieuprestatieniveau voor energieverbruik of waterverbruik, dan worden geen technieken opgenomen in titel III van het VLAREM (tenzij er specifieke argumenten zijn om bepaalde technieken toch expliciet te vermelden). De BBT wordt dan via bindende (emissie)grenswaarden geïmplementeerd. Zo leggen we geen technieken op en kan de exploitant vrij kiezen hoe het milieuprestatieniveau wordt behaald. Doelvoorschriften primeren zo op middelvoorschriften.

Ten slotte, bepaalt artikel 18 van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) dat er extra voorwaarden gesteld moeten worden in de vergunning, als er met het oog op een milieukwaliteitsnorm strengere voorwaarden moeten gelden dan die door toepassing van de best beschikbare technieken haalbaar zijn.

Mogelijkheid van een andere beste beschikbare techniek

Wanneer de exploitant verplicht wordt om één of meerdere (of een combinatie van) technieken toe te passen wordt er rechtstreeks naar de BBT-conclusies verwezen waar alle technieken staan opgesomd. De verschillende BBT-conclusies kunnen onder andere geraadpleegd worden op de websites van het Europese IPPC Bureau (<http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>) en het BBT-kenniscentrum (<http://emis.vito.be/bbt-conclusies>).

De exploitant heeft via artikel 1.7 van titel III van het VLAREM wel steeds de mogelijkheid om een andere beste beschikbare techniek toe te passen om het beoogde van de betreffende BBT te kunnen halen.

Plan-m.e.r-richtlijn 2001/42

Het Hof van Justitie heeft bij arrest van 25 juni 2020 in de zaak C-24/19 de plan-m.e.r.-plicht voor sectorale voorwaarden voor windturbines beoordeeld. Het Hof heeft daarbij de volgende zaken in overweging genomen. Artikel 3 van de plan-m.e.r.-richtlijn 2001/42 stelt de verplichting om een bepaald plan of programma te onderwerpen aan een milieubeoordeling afhankelijk van de voorwaarde dat het plan of programma aanzienlijke milieueffecten kan hebben. Meer in het bijzonder moet krachtens artikel 3, lid 2, onder a), van deze richtlijn een systematische milieubeoordeling worden verricht voor de plannen en programma's die voorbereid worden met betrekking tot bepaalde sectoren en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de projecten die worden genoemd in de bijlagen I en II bij de project-m.e.r.-richtlijn. Wat de vraag betreft of deze handelingen het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor

projecten, zij eraan herinnerd dat het begrip „plannen en programma's" betrekking heeft op elke handeling die, door vaststelling van op de betrokken sector toepasselijke regels en controleprocedures, een groot pakket criteria en modaliteiten vaststelt voor de goedkeuring en de uitvoering van één of meerdere projecten die aanzienlijke gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Deze uitlegging is erop gericht te waarborgen dat voorschriften die aanzienlijke gevolgen voor het milieu kunnen hebben, aan een milieubeoordeling worden onderworpen.

Met dit besluit worden op Europees niveau vastgelegde BBT-conclusies opgenomen in de Vlaamse regelgeving. In overweging 13 van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake Industriële Emissies (afgekort RIE) worden de bedoeling en de wijze van vaststelling van BBT-conclusies toegelicht: *„Teneinde de „beste beschikbare technieken" te bepalen en ongelijkheid in de Unie inzake emissieniveaus van industriële activiteiten te beperken, dienen referentiedocumenten voor beste beschikbare technieken, hierna „BBT-referentiedocumenten" genoemd, te worden opgesteld, geevalueerd en, waar nodig, bijgewerkt door de uitwisseling van informatie met de belanghebbende partijen, en dienen de belangrijkste bestanddelen van de BBT-referentiedocumenten (hierna „BBT-conclusies" genoemd), via de comitéprocedure te worden vastgesteld. In dit verband dient de Commissie, via de comitéprocedure, richtsnoeren vast te leggen voor het verzamelen van gegevens, het opstellen van BBT-referentiedocumenten en het waarborgen van de kwaliteit ervan. De BBT-conclusies dienen het ijkpunt te vormen voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden. Zij kunnen worden aangevuld met informatie uit andere bronnen. De Commissie moet ernaar streven de BBT-referentiedocumenten uiterlijk acht jaar na de publicatie van de vorige versie te hebben bijgewerkt."* De BBT-conclusies worden opgesteld én vastgesteld op Europees niveau door de Europese Commissie via de comitéprocedure (artikel 13 RIE). Bij deze procedure worden zowel de lidstaten, de betrokken bedrijfstakken als niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor milieubescherming betrokken. Voor het bepalen van BBT en BBT-GEN (met BBT-geassocieerde emissieniveaus) worden specifieke (technische) informatie en milieueffecten eigen aan de lidstaten meegenomen in het Sevilla-proces. Door middel van Split views kunnen lidstaten ook in de eindfase van het Sevilla-proces kenbaar maken dat bepaalde informatie en milieueffecten meer aandacht verdienen.

De RIE moet vervolgens uitwerking vinden op projectniveau. De lidstaten hebben een verplichting om de nodige maatregelen te treffen opdat de betreffende installaties overeenkomstig deze BBT worden geëxploiteerd (artikel 11, b) RIE). De BBT-conclusies vormen daarbij de referentie voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden (artikel 14, lid 3 RIE). Voor bestaande installaties dienen de lidstaten binnen een termijn van vier jaar na de vaststelling van de betreffende BBT-conclusies de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de vergunningsvoorwaarden van de betreffende industriële installaties worden getoetst en desgevallend worden bijgesteld om aan de toepasselijke BBT-conclusie te voldoen (artikel 21 RIE).

Het is aldus de bedoeling van de RIE dat op Europees niveau BBT-conclusies opgesteld worden die voor alle betrokken installaties het ijkpunt vormen voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden, waarmee de Europese regelgever ongelijkheid in de Unie inzake emissieniveaus van industriële activiteiten wil beperken. Het is niet de bedoeling dat de lidstaten op planniveau voor de installaties op hun grondgebied een ander ijkpunt invoeren. Omzettingsregelgeving kan enkel de bedoeling hebben de Europees vastgestelde BBT-conclusies op te nemen in de regelgeving van de lidstaten. Het invoeren van eigen ijkpunten door de lidstaten zou de beoogde doelstelling van het beperken van ongelijkheid in de Unie inzake emissieniveaus van industriële activiteiten ondermijnen.

In uitvoering van artikel 5.4.6/1 Decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM) worden in de Vlaamse regelgeving nieuwe of bijgewerkte BBT-conclusies waar mogelijk en bij voorrang omgezet door middel van algemene of sectorale milieuvoorwaarden of andere sectorale regelgeving. Het kan daarbij niet de bedoeling zijn om het vaststellingsproces op Europees niveau over te doen in de Vlaamse context. De omzetting betreft geen opstelling en vaststelling van een eigen plan van de Vlaamse Regering maar een omzetting van de Europees vastgestelde BBT-conclusies. Het betreft louter het omzetten van de Europese verplichtingen in het interne recht teneinde deze in de Vlaamse situatie rechtstreeks te kunnen toepassen in een concreet geval. De omzetting van de BBT-conclusies in intern recht en de opname van de bovengrens van BBT-GEN's in een algemeen bindend voorschrift zoals titel II of III van het VLAREM getuigt dus niet van het "opstellen" of "vaststellen" van een plan of programma in de zin van artikel 2, a), eerste streepje van de plan-m.e.r.-richtlijn. In de omgevingsvergunning kan overeenkomstig artikel 1.3 titel III van het VLAREM steeds afgeweken worden van die emissiegrenswaarde zolang de emissiegrenswaarde voldoet aan de BBT-GEN bepaald in de BBT-conclusies die de Europese Commissie heeft aangenomen. Het is dus met de vaststelling van de Europese BBT-conclusies dat het toetsingskader voor de vergunningen wordt bepaald.

Dit besluit waarmee de Europees vastgestelde BBT-conclusies worden opgenomen in de Vlaamse regelgeving is aldus geen plan of programma in de zin van de plan-m.e.r.-richtlijn waardoor voor de vaststelling van dit besluit geen plan-MER of plan-m.e.r.-screening vereist is. De bepalingen van de Plan-m.e.r.-richtlijn 2001/42, omgezet in internrechtelijke regelgeving via titel IV van het DABM (meer specifiek artikel 4.1.1 en de artikelen 4.2.1 tot en met 4.2.11), zijn bijgevolg niet van toepassing op dit besluit.

Opbouw van het nieuwe hoofdstuk 3.21. Slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten

De titel III van het VLAREM volgt grotendeels de opbouw van de BBT-conclusies. Dit resulteert in volgende structuur:

Hoofdstuk 3.21. Slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten

Afdeling 3.21.1. Toepassingsgebied en definities

Afdeling 3.21.2. Algemene bepalingen

Onderafdeling 3.21.2.1. Toepasbaarheid

Onderafdeling 3.21.2.2. Totale milieuprestatie

Onderafdeling 3.21.2.3. Monitoring

Onderafdeling 3.21.2.4. Energie-efficiëntie

Onderafdeling 3.21.2.5. Waterverbruik en de productie van afvalwater

Onderafdeling 3.21.2.6. Schadelijke stoffen

Onderafdeling 3.21.2.7. Efficiënt gebruik van hulpbronnen

Onderafdeling 3.21.2.8. Emissies naar water

Onderafdeling 3.21.2.9. Emissies naar lucht

Onderafdeling 3.21.2.10. Geluid en geur

Onderafdeling 3.21.2.11. Gebruik van koelmiddelen

Afdeling 3.21.3. Slachthuizen

Onderafdeling 3.21.3.1. Energie-efficiëntie

Onderafdeling 3.21.3.2. Afvalwater

Onderafdeling 3.21.3.3. Gebruik van koelmiddelen

Afdeling 3.21.4. Verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten

Onderafdeling 3.21.4.1. Energie-efficiëntie

Artikelsgewijze bespreking

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit artikel stelt dat dit besluit voorziet in de omzetting van het uitvoeringsbesluit (EU) 2023/2749 van de Commissie van 11 december 2023 tot vaststelling van BBT-conclusies (beste beschikbare technieken) op grond van Richtlijn 2010/75/EU inzake industriële emissies, voor slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten en/of eetbare nevenproducten.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van titel III van het VLAREM

Artikel 2

Dit artikel voegt een hoofdstuk toe aan deel 3 "Sectorale Milieuvorwaarden" van titel III van het VLAREM, namelijk Hoofdstuk 3.21. Slachthuizen en verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten.

De volgende BBT-conclusies worden niet opgenomen in titel III van het VLAREM. Tijdens de algemene evaluaties zal worden geevalueerd of deze BBT-conclusies van toepassing zijn op de installatie. Indien nodig worden de milieuvorwaarden bijgesteld om een volledige omzetting van de BBT-conclusies te bekomen.

BBT 16. De BBT om geluidsemissies te voorkomen of, indien dat niet haalbaar is, te verminderen door het opzetten van een geluidsbeheersplan. De toepasbaarheid is beperkt tot gevallen waarin geluidshinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht of is aangetoond. Deze BBT-conclusie wordt niet opgenomen in titel III van het VLAREM. Deze bepaling is niet algemeen toepasbaar en handhaafbaar, is te voorwaardelijk geformuleerd, en sterk gekoppeld aan een individuele toetsing aan de lokale omstandigheden. Daarom wordt deze BBT van geval tot geval beoordeeld.

BBT 1, onder de specifieke elementen voor slachthuizen en de verwerking van dierlijke bijproducten en/of eetbare nevenproducten: punt xxvi. Hier wordt verwezen naar het geluidsbeheersplan van BBT 16, welke niet wordt opgenomen in titel III van het VLAREM. Gezien het voorgaande wordt dit punt van het milieubeheersysteem met betrekking tot het geluidsbeheersplan dus ook niet opgenomen in titel III van het VLAREM.

Hoofdstuk 3.21 bestaat uit volgende elementen:

Titel III van het VLAREM	BBT-conclusies	Toelichting
Afdeling 3.21.1.	Toepassingsgebied en definities	
3.21.1.1.	Toepassingsgebied	- De activiteiten waarop de BBT-conclusies al dan niet betrekking hebben worden opgenomen. Zowel de rubrieken van de indelingslijst worden vermeld, als de overeenkomstige GPBV-activiteiten die zijn opgenomen in bijlage 1 bij titel III van het VLAREM. In deze bijlage

worden de GPBV-activiteiten van bijlage I bij de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) letterlijk opgenomen. Deze bijlage heeft betrekking op het toepassingsgebied van hoofdstuk 2 van deze richtlijn. Gezien het belang van dit toepassingsgebied werd ervoor geopteerd om deze integraal over te nemen als bijlage 1 bij titel III van het VLAREM met het oog op eenvoud en transparantie van de omzetting van het toepassingsgebied van de BBT-conclusies.

- De indelingslijst, vermeld in dit artikel, wordt gedefinieerd in het Decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM), met name als de lijst, vastgesteld door de Vlaamse Regering bestaande uit rubrieken die een omschrijving omvatten van de inrichtingen en activiteiten die ernstige risico's of hinder voor de mens en het milieu kunnen inhouden. In het omgevingsvergunningsbesluit wordt verder gedefinieerd dat de indelingslijst de lijst is, opgenomen als bijlage 1 bij titel II van het VLAREM.

- In **§2** van dit artikel, wordt verder gespecificeerd welke activiteiten ook omvat worden door het toepassingsgebied van dit hoofdstuk, waaronder onder meer:

- Zoals vermeld in **§2, 1°**, vallen installaties vergund onder rubriek 45.16.1 van de indelingslijst enkel onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk wanneer zij één of meerdere van volgende activiteiten uitvoeren: de vervaardiging van gelatine of de verwerking van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten (zoals rendering, vetsmelten, verwerking van veren, vismeel- en visolieproductie, bloedverwerking);
- de verbranding van onaangenaam geurende gassen, met inbegrip van niet-condenseerbare gassen (afkomstig van activiteiten die onder dit hoofdstuk vallen). Dergelijke verbranding gebeurt vb. in thermische oxidatoren of stoomketels.

- In **§3** van dit artikel, worden de activiteiten vermeld die niet onder het hoofdstuk 3.21 vallen:

- stookinstallaties ter plaatse die niet onder de bovenstaande punten vallen en die hete gassen opwekken die niet worden gebruikt voor het via direct contact verwarmen, drogen of anderszins behandelen van voorwerpen of materialen. Deze activiteit valt mogelijk onder de BBT-conclusies voor grote verbrandingsinstallaties (LCP), omgezet in hoofdstuk 3.12 van titel III van het VLAREM, of onder Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad;
- de productie van levensmiddelen na het opdelen van karkassen van slachtdieren in standaard deelstukken en het versnijden van pluimvee. Dit kan worden behandeld in de BBT-conclusies voor de voedingsmiddelen-, drank- en melkindustrie (FDM), omgezet in hoofdstuk 3.15 van titel III van het VLAREM;
- het storten van afval. Deze activiteit wordt behandeld in Richtlijn 1999/31/EG van de Raad. Met name de ondergrondse

permanente en langdurige opslag (≥ 1 jaar voor verwijdering, ≥ 3 jaar voor terugwinning) vallen onder Richtlijn 1999/31/EG.

- Deze BBT-conclusies gelden onverminderd andere relevante wetgeving, bijvoorbeeld inzake hygiëne, voedsel- en voedselveiligheid, dierenwelzijn, bioveiligheid, energie-efficiëntie ("energie-efficiëntie eerst"-beginsel).

3.21.1.2. Afkortingen en definities

Enkel definities die niet gelijk zijn aan definities reeds opgenomen in het VLAREM én welke nodig zijn om de sectorale voorwaarden te kunnen begrijpen worden opgenomen.

Enkele verduidelijkingen:

- De definitie voor dierlijke bijproducten wordt niet opgenomen, deze is reeds gedefinieerd in titel II van het VLAREM onder "Definities dierlijke bijproducten (hoofdstuk 5.2, afdeling 5.2.1 en hoofdstuk 5.43)";
- De definitie voor geurconcentratie in de BBT-conclusies luidt als volgt: aantal Europese geureenheden (ouE — European Odour Units) in een kubieke meter gas onder standaardomstandigheden voor olfactometrie overeenkomstig EN 13725.

Afdeling 3.21.2. Algemene bepalingen

Onderafdeling 3.21.2.1. Toepasbaarheid

3.21.2.1.1. Toepasbaarheid De toepasbaarheid van de technieken en emissiegrenswaarden vermeld in punt b van BBT 10, BBT 13, BBT 14, BBT 15, BBT 21, BBT 22, BBT 24 en BBT 25 van de BBT-conclusies (omgezet in artikel 3.21.2.5.2, eerste lid, 2°, artikel 3.21.2.8.1, artikel 3.21.2.8.2, artikel 3.21.2.9.4, artikel 3.21.3.1.2, artikel 3.21.3.2.1, artikel 3.21.4.1.1, artikel 3.21.4.2.1 en artikel 3.21.4.3.2) is mogelijk beperkt. Gezien de voorwaardelijke formulering in de BBT-conclusies, is een beoordeling nodig. Door dit te verankeren in de omgevingsvergunning kan deze beoordeling gebeuren via de evaluatie- of vergunningsprocedures. Dit biedt de bedrijven rechtszekerheid. Via dit artikel wordt dus de mogelijkheid gegeven om in de vergunning een afwijking toe te staan op deze technieken.

3.21.2.1.2. Dit artikel wordt, conform andere omzettingen van BBT-conclusies, opgenomen om onduidelijkheid te vermijden tussen meer algemeen geldende en meer specifieke bepalingen in de BBT-conclusies. Beiden zijn van toepassing.

Onderafdeling 3.21.2.2. Totale milieuprestatie

3.21.2.2.1. BBT 1 - De elementen van het milieubeheersysteem die steeds van toepassing zijn, worden opgenomen. Dat het milieubeheersysteem naast de punten 1° tot en met 20° in sommige gevallen nog bijkomend een geluidsbeheersplan moet bevatten, wordt niet opgenomen in het VLAREM. De overeenkomstige BBT 16, die het geluidbeheersplan verder concretiseert, wordt namelijk ook niet omgezet in titel III van het VLAREM wegens beperkte toepasbaarheid. De noodzaak voor het opleggen van BBT 16/dit onderdeel van het milieubeheersysteem wordt wel bekeken in de algemene evaluaties. Waar dit nodig blijkt, kan de verplichting tot het opstellen van een geluidsbeheersplan als onderdeel van het milieubeheersysteem worden aangevuld als bijzondere voorwaarde.

		- Bij Verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad is het milieubeheer- en milieuauditsysteem van de Unie (EMAS) vastgesteld, een voorbeeld van een milieubeheersysteem dat in overeenstemming is met deze BBT. Er is geen verplichting tot een gecertificeerd milieuzorgsysteem, dit wordt bevestigd door de toepasbaarheid in de overeenkomstige BBT-conclusies, met name dat het toepassingsgebied (bv. de mate van gedetailleerdheid) en de aard (bv. gestandaardiseerd of niet-gestandaardiseerd) van het milieubeheersysteem over het algemeen te maken heeft met de aard, omvang en complexiteit van de installatie en de milieueffecten ervan. - De toepasbaarheid wordt opgenomen in het derde lid.
3.21.2.2.2.	BBT 2	- Alle elementen moeten worden toegepast, dus de BBT-conclusie is geheel opgenomen in het eerste lid. Het overzicht van de inputs en outputs wordt bijgehouden en regelmatig herzien (ook wanneer er zich een belangrijke wijziging voordoet). Niet alle voorbeelden worden overgenomen. De BBT-conclusies geven bijvoorbeeld nog mee (onder IV, b)) dat mogelijke relevante stoffen of parameters voor emissies naar afvalwater bijvoorbeeld CZV of TOC, stikstofverbindingen en fosfor zijn. Verder geven de BBT-conclusies nog mee (onder V, c)) dat relevante stoffen of parameters in de afgasstromen bijvoorbeeld stof, TVOC, NO_x en SO_x zijn. Onder punt V, d), geven de BBT-conclusies mee dat andere aanwezige stoffen die van invloed kunnen zijn op het afgasbehandelingssysteem of de veiligheid van de installatie bijvoorbeeld zuurstof, waterdamp of stof zijn. Onder punt 4° (m.b.t. afvalwaterstromen) wordt informatie over de emissiepunten toegevoegd, naar analogie met punt 5° (m.b.t. afgasstromen). - Opname van de toepasbaarheid is niet nodig. Het overzicht is algemeen toepasbaar, maar de mate van gedetailleerdheid is in het algemeen gerelateerd aan de aard, omvang en complexiteit van de installatie en alle mogelijke milieueffecten ervan. Dit overzicht maakt bovendien deel uit van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.3.1, waarbij deze toepasbaarheid al werd vermeld. - Er wordt in het tweede lid gespecificeerd dat het overzicht ter beschikking wordt gesteld aan de toezichthouder en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), indien zij daarom vragen.
3.21.2.2.3	BBT 3	- Alle elementen moeten worden toegepast, dus de BBT-conclusie is geheel opgenomen in het eerste lid. - Het beheersysteem voor chemische stoffen is algemeen toepasbaar, maar de mate van gedetailleerdheid en de aard ervan is in het algemeen gerelateerd aan de aard, omvang en complexiteit van de installatie. Deze toepasbaarheid opnemen is bijgevolg niet nodig. - In het tweede lid wordt de definitie voor zeer zorgwekkende stoffen uit de BBT-conclusies overgenomen. - Er wordt in het derde lid gespecificeerd dat het overzicht ter beschikking wordt gesteld van de toezichthouder en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), indien zij daarom vragen.

3.21.2.2.4.	BBT 4	- Alle elementen moeten worden toegepast, dus de BBT-conclusie is geheel opgenomen in titel III van het VLAREM. - Zoals ook vermeld in de Richtlijn Industriële Emissies, beperken potentiële andere dan normale bedrijfsomstandigheden zich niet tot storingen van kritische apparatuur, maar ook opstarten en stilleggen, lekken, storingen, korte stilleggingen en definitieve bedrijfsbeëindiging. De voornaamste worden aangevuld in dit artikel in VLAREM. Daarnaast beperkt een passend ontwerp van kritische apparatuur (punt 2°) zich niet tot afvalwaterzuiveringsinstallaties, maar zijn uiteraard ook de luchtzuiveringsinstallaties cruciaal, en wordt dit aangevuld als voorbeeld. - Het beheersplan voor andere dan normale bedrijfsomstandigheden is algemeen toepasbaar, maar de mate van gedetailleerdheid en de aard ervan is in het algemeen gerelateerd aan de aard, omvang en complexiteit van de installatie. Deze toepasbaarheid opnemen is bijgevolg niet nodig. Dit beheersplan maakt bovendien deel uit van het milieubeheersysteem, vermeld in artikel 3.21.2.3.1, waarbij deze toepasbaarheid al werd vermeld.
Onderafdeling 3.21.2.3. Monitoring		
3.21.2.3.1.	BBT 5	De BBT-conclusie omtrent monitoring van procesparameters wordt opgenomen in titel III van het VLAREM. De BBT-conclusies geven als voorbeeld voor de monitoring van de belangrijkste procesparameters een continue monitoring van debiet, pH en temperatuur van het afvalwater. Ter info, in titel III van het VLAREM wordt verwezen naar artikel 4.2.5.2.1 en 4.2.5.3.1 van titel II van het VLAREM, waarin dit geregeld wordt voor procesparameters aan het lozingspunt. Wanneer bijlage 4.2.5.2 bij titel II van het VLAREM van toepassing is, moeten deze parameters nu al continu worden gemeten. De BBT-conclusies geven als voorbeeld voor cruciale locaties, maar deze voorbeelden worden niet mee overgenomen in het VLAREM: 1. aan de inlaat en/of uitlaat van de voorbehandeling van het afvalwater; 2. aan de inlaat van de eindbehandeling van het afvalwater; 3. op het punt waar de emissie de installatie verlaat.
3.21.2.3.2.	BBT 6	De BBT-conclusie, inclusief de beschrijving, wordt opgenomen in titel III van het VLAREM. De BBT-conclusies geven mee dat berekeningen of registratie bijvoorbeeld kunnen met behulp van geschikte meters of facturen. De verplichtingen in artikel 5.16.3.3 van titel II van het VLAREM voor koelinstallaties, blijven behouden.
-	BBT 7	- Verwijzing CEN-, ISO- en andere normen voor emissies naar water worden niet in dit hoofdstuk opgenomen. Dit wordt vermeld in artikel 2.3.3.1 van titel III van het VLAREM. - De meetfrequenties worden opgenomen in titel III van het VLAREM bij de implementatie van de emissiegrenswaarden waarmee ze geassocieerd zijn (zie verder in deze tabel).
-	BBT 8	- Verwijzing CEN-, ISO- en andere normen voor emissies naar lucht worden niet in dit hoofdstuk opgenomen. Dit wordt vermeld in artikel 2.3.2.1 van titel III van het VLAREM.

- De meetfrequenties worden opgenomen in titel III van het VLAREM bij de implementatie van de emissiegrenswaarden waarmee ze geassocieerd zijn (zie verder in deze tabel).

Onderafdeling 3.21.2.4. Energie-efficiëntie

3.21.2.4.1. Algemene overwegingen

- De formule en bijhorende duiding voor de berekening van de milieuprestatieniveaus (grenswaarden) voor specifieke netto-energieverbruik wordt opgenomen in het **eerste lid**. De BBT-conclusies geven nog ter informatie mee dat (tenzij anders vermeld in de BBT-conclusies) bij de berekening van het energieverbruik van slachthuizen rekening mag worden gehouden met de energie die verbruikt wordt door de voedingsmiddelenindustrie (cfr. als vermeld in artikel 3.15.1 1 van titel III van het VLAREM).

- In het **tweede lid** wordt verduidelijkt hoe het karkasgewicht wordt berekend voor varkens en runderen. De definiering voor kippen wordt niet overgenomen uit de BBT-conclusies. Bij kippen blijkt er onduidelijkheid of ingewanden al dan niet dan niet meegeteld moeten worden bij het karkasgewicht, of welke zouden beschouwd worden als de eetbare ingewanden. Voor het slachten van kippen zullen de milieuprestaties (waterverbruik, energieverbruik) bijgevolg enkel worden uitgedrukt in het aantal geslachte dieren. Dit om de uniformiteit en rechtszekerheid te garanderen.

3.21.2.4.2. BBT 9

- Beide technieken moeten worden toegepast, dus ze worden, inclusief beschrijving, opgenomen in het **eerste lid**.

- Het energie-efficiëntieplan en de bijhorende energieaudits (techniek a)) zijn algemeen toepasbaar, maar de mate van gedetailleerdheid en de aard ervan zijn in het algemeen gerelateerd aan de aard, omvang en complexiteit van de installatie.

- Bij techniek b), energiebesparende technieken, geven de BBT-conclusies nog mee dat dit technieken zijn zoals:

- a) de warmteterugwinning met warmtewisselaars of warmtepompen;
- b) energie-efficiënte motoren;
- c) frequentieomzetters op motoren;
- d) systemen voor procesbeheersing;
- e) de gecombineerde opwekking van warmte en energie;
- f) de isolatie van leidingen, vaten en andere uitrusting;
- g) de regulering en controle van de verbranding;
- h) de voorverwarming van voedingswater;
- i) de minimalisering van het afblazen van ketels;
- j) de optimalisering van stoomdistributiesystemen;
- k) de vermindering van lekken in persluchtsystemen;
- l) verlichtingsbeheersystemen;
- m) energie-efficiënte verlichting;
- n) de optimalisering van het ontwerp en de werking van koelsystemen.

Verder geven de BBT-conclusies mee dat het ontbreken van een passende warmtevraag en/of de lay-out van de installatie/ruimtegebrek de toepasbaarheid van warmtekrachtkoppeling op bestaande installaties kan beperken. Ten slotte geven de BBT-conclusies nog mee dat een voorbeeld van gecombineerde opwekking van warmte en energie warmtekrachtkoppeling is, en dat voorverwarming van voedingswater bijvoorbeeld kan door gebruik van economisers.

		- Artikel 3.21.2.4.2 bevat geen verplichting tot een gecertificeerd plan of externe jaarlijkse audit, dit wordt bevestigd door de toepasbaarheid in de overeenkomstige BBT-conclusie, met name dat de mate van gedetailleerdheid van het energie-efficiëntieplan en de bijhorende audits in de regel zal afhangen van de aard, omvang en complexiteit van de installatie. In de BREF wordt de doelstelling van de audits als volgt verwoord: <i>"Audits are carried out at least once every year to ensure that the objectives of the energy efficiency plan are met and the energy audits' recommendations are followed up and implemented."</i> - Er bestaan reeds verschillende instrumenten rond energie-efficiëntie in hoofdstuk V van Titel VI van het Energiebesluit, zoals een energieplan opstellen voor energie-intensieve inrichtingen (artikelen 6.5.1 tot en met 6.5.8. van het energiebesluit), of de verplichte energieaudit voor niet energie-intensieve ondernemingen (artikelen 6.5.9. tot en met 6.5.15 van het energiebesluit) of de energiebalans onderneming (artikelen 6.5.16 tot en met 6.5.22 van het energiebesluit). Relevante gegevens kunnen mogelijks aangewend worden voor (delen van) het energie-efficiëntieplan zoals bepaald in titel III van het VLAREM, zodat slechts één plan moet worden opgesteld. - Er wordt in het tweede lid gespecificeerd dat een energie-efficiëntieplan en de energie-audits ter beschikking worden gesteld voor de toezichthouder en het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), indien zij daarom vragen.
Onderafdeling 3.21.2.5. Waterverbruik en de productie van afvalwater		
3.21.2.5.1.	Algemene overwegingen	- De formule en bijhorende duiding voor de berekening van de milieuprestatieniveaus (grenswaarden) voor specifieke lozing van afvalwater wordt opgenomen in het eerste lid. - In het tweede lid wordt verduidelijkt hoe het karkasgewicht wordt berekend voor varkens, runderen en kippen.
3.21.2.5.2.	BBT 10	- Enkel technieken a) en b) van BBT 10 zijn verplicht, dus enkel deze worden lettelijk opgenomen in het eerste lid. Er wordt verwezen naar de andere technieken van BBT 10, waarvan nog een geschikte combinatie moet worden toegepast. - Het waterbeheersplan en wateraudits (techniek a)) zijn algemeen toepasbaar, maar de mate van gedetailleerdheid en de formalisering ervan zijn in het algemeen gerelateerd aan de aard, omvang en complexiteit van de installatie. - De toepasbaarheid van techniek b) is mogelijks beperkt, daarom wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk gemaakt via artikel 3.21.2.1.1. De toepasbaarheid luidt als volgt: <i>"De indeling van het waterwinningsstelsel en het gebrek aan ruimte voor tanks voor tijdelijke opslag kan de toepasbaarheid op bestaande installaties beperken"</i>. - Artikel 3.21.2.5.2 bevat geen verplichting tot een gecertificeerd plan of externe jaarlijkse audit, dit wordt bevestigd door de toepasbaarheid in de overeenkomstige BBT-conclusie, met name dat de mate van gedetailleerdheid en de aard van het waterbeheersplan en van de wateraudits in het algemeen gerelateerd zijn aan de aard, omvang en complexiteit van de installatie. In de BREF wordt de doelstelling van de

		audits als volgt verwoord: <i>"Water audits are carried out at least annually to increase the reliability of controls and to ensure that the objectives of the water management plan are met. An audit checklist is generally used, which allows the targeting and prioritisation of the areas where the organisation can optimise water usage."</i> - Er wordt in het tweede lid gespecificeerd dat een waterbeheersplan en de wateraudits ter beschikking worden gesteld voor de toezichthouder en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), indien zij daarom vragen.
Onderafdeling 3.21.2.6. Schadelijke stoffen		
3.21.2.6.1.	BBT 11	- "een combinatie van de technieken" impliceert dat niet alle technieken moeten worden toegepast, daarom wordt rechtstreeks naar BBT 11 uit de BBT-conclusies verwezen.
Onderafdeling 3.21.2.7. Efficiënt gebruik van hulpbronnen		
3.21.2.7.1.	BBT 12	- Enkel technieken a) en b) van BBT 12 zijn verplicht, dus enkel deze worden letterlijk opgenomen in titel III van het VLAREM. Er wordt verwezen naar de andere technieken van BBT 12, waarvan indien passend nog één of beide technieken moeten worden toegepast. - Bij techniek a) geven de BBT-conclusies nog mee dat grondstoffen voor menselijke consumptie (bv. vet, bloed), voedermiddelen of voeder voor gezelschapsdieren mogelijk gekoeld bewaard moeten worden. - Bij techniek b) geven de BBT-conclusies nog mee dat residuen worden gescheiden, bijvoorbeeld door middel van nauwkeurig geplaatste spatschermen, flappen, vangkorven, lekbakken en kuipen, met het oog op recycling en terugwinning.
Onderafdeling 3.21.2.8. Emissies naar water		
-	Algemene overwegingen – BBT-GEN's voor emissies naar water	De bepalingen m.b.t. BBT-GEN's voor emissies naar water uit de BBT-conclusies, zoals de manier van uitmiddeling, wordt niet opgenomen in hoofdstuk 3.21 van titel III van het VLAREM vermits deze algemeen bepaald worden in titel II van het VLAREM en ook voor titel III van het VLAREM van toepassing blijven. Er wordt niet toegelaten om tijdsproportioneel te werken voor bemonsteringen, aangezien dit beperkingen inhoudt naar controle door de toezichthouder.
3.21.2.8.1.	BBT 13	- De BBT-conclusie wordt overgenomen in titel III van het VLAREM, inclusief een deel van de beschrijving. De BBT-conclusies geven in de beschrijving nog bijkomend mee dat een buffertank doorgaans is ontworpen om de hoeveelheden afvalwater op te slaan die tijdens meerdere piekuren worden geproduceerd. Dit laatste is eerder informatief en wordt niet mee opgenomen. - De toepasbaarheid is mogelijks beperkt voor bestaande installaties, daarom wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk gemaakt via artikel 3.21.2.1.1. De toepasbaarheid luidt als volgt: <i>"Voor bestaande installaties is de techniek mogelijk niet toepasbaar door een gebrek aan ruimte en/of door de indeling van het systeem voor de inzameling van afvalwater."</i>
3.21.2.8.2.	algemene overwegingen BBT 14 tabel 1.1 tabel 1.2	- De BBT-GEN gelden voor alle processen, de technieken worden niet opgenomen. - De emissiegrenswaarden voor directe (in oppervlaktewater) en indirecte (in riolering) lozing worden opgenomen in één tabel in titel III van het VLAREM. Er wordt uitgegaan van de bovengrens van de BBT-

GENs, tenzij er strengere geldende emissiegrenswaarden zijn in titel II van het VLAREM of bijzondere voorwaarden en dit dus haalbaar is voor de sector. In die gevallen worden de reeds geldende strengere waarden overgenomen in titel III van het VLAREM. Dit is het geval voor totaal stikstof.

- Voor totaal **stikstof** wordt in titel III van het VLAREM 15 mg/l opgelegd. Dit voorstel ligt binnen, maar niet bovenaan, de range van de BBT-conclusies, namelijk 2 – 25 mg/l. Dit betekent voor:

- Verwerkers van dierlijke bijproducten (cfr. rendering) of eetbare nevenproducten (cfr. gelatine): de voetnoot (10) van tabel 1.1 uit de BBT-conclusies wordt mee opgenomen als voetnoot in de tabel. Deze voetnoot laat voor deze subsectoren om tot maximaal 40 mg/l te gaan onder voorwaarden.
- Slachthuizen: sectorale voorwaarden in titel II van het VLAREM leggen nu reeds 15 mg/l op, met een maximum af te wijken tot 40 mg/l. De mogelijke afwijking tot 40 mg/l wordt niet meer toegelaten door de BBT-conclusies voor slachthuizen. Slachthuizen die niet aan 15 mg/l zouden kunnen voldoen, kunnen op basis van artikel 1.3 van titel III van het VLAREM een gemotiveerde afwijking via de vergunning aanvragen tot aan de bovengrens van de BBT-conclusies (= 25 mg/l).

- Voor **koper** wordt in titel III van het VLAREM 0,05 mg/l opgelegd. Dit voorstel ligt binnen, maar niet bovenaan, de range van de BBT-conclusies, namelijk 0,01 – 0,2 mg/l. Het voorstel voor VLAREM komt overeen met het huidige indelingscriterium (IC) voor koper, namelijk 50 µg/l of 0,05 mg/l. 0,05 mg/l blijkt haalbaar volgens de ontvangen data (deelnemende bedrijven BREF vragenlijsten).

Voor **zink** wordt in titel III van het VLAREM 0,2 mg/l opgelegd. Dit voorstel ligt binnen, maar niet bovenaan, de range van de BBT-conclusies, namelijk 0,05 – 0,5 mg/l. Het voorstel voor VLAREM komt overeen met het huidige indelingscriterium (IC) voor zink, namelijk 200 µg/l of 0,2 mg/l. 0,2 mg/l blijkt haalbaar volgens de ontvangen data (deelnemende bedrijven BREF vragenlijsten).

Dit betekent voor slachthuizen die niet aan de emissiegrenswaarden voor koper en zink in dit artikel zouden kunnen voldoen, dat zij op basis van artikel 1.3 van titel III van het VLAREM een gemotiveerde afwijking via de vergunning moeten aanvragen, wat maximaal tot aan de bovengrens van de BBT-conclusies kan toegestaan worden op basis van deze afwijking (= 0,2 mg/l voor koper of 0,5 mg/l voor zink).

- Betreffende de voetnoten van tabel 1.1 (directe lozing) en tabel 1.2 (indirecte lozing):

- Voetnoot 1 van tabel 1.1 en tabel 1.2 wordt niet opgenomen in titel III van het VLAREM, want geen bijkomende, nieuwe informatie.
- Voetnoot 2 van de tabel 1.1 wordt niet opgenomen in titel III van het VLAREM, met name de indicatieve emissiewaarde voor biochemisch zuurstofverbruik (BZV) van ≤ 20 mg/l, maar kan wel als richtwaarde gebruikt worden bij de algemene evaluaties.
- Voetnoot 3 van de tabel 1.1, m.b.t. CZV en TOC als alternatief, wordt opgenomen als voetnoot bij de tabel om de keuze te laten tussen parameter CZV of TOC.

		• Voetnoten 4 en 6 van de tabel 1.1, m.b.t. een mogelijke afwijking van de emissiegrenswaarde voor CZV of TOC, wordt opgenomen als voetnoot bij de tabel. • Voetnoot 5 van de tabel 1.1, m.b.t. lozingen van zeewater afkomstig van de productie van vismeel en visolie, wordt niet opgenomen. In Vlaanderen wordt geen productie van vismeel en visolie uitgevoerd. Een mogelijke uitzondering van de BBT-GEN voorzien is daarom niet nodig, ook niet voor eventueel nieuwe installaties die in de toekomst deze productie zouden opstarten aangezien bij nieuwe installaties de beste stand ter techniek verwacht wordt. • Voetnoot 7 van de tabel 1.1 wordt niet opgenomen. Het geeft belangrijke informatie, met name dat de ondergrens van het BBT-GEN-bereik gewoonlijk wordt bereikt bij gebruik van filtratie (bv. zandfiltratie, microfiltratie, ultrafiltratie), welke bij de algemene evaluaties kan meegenomen worden. • Voetnoten 8 en 9 van de tabel 1.1 duiden dat de toepasbaarheid van de emissiegrenswaarde mogelijks beperkt is, daarom wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk gemaakt via artikel 3.21.2.1.1. • Voetnoot 10 van de tabel 1.1, m.b.t. een mogelijke afwijking van de emissiegrenswaarde voor totaal stikstof, wordt opgenomen als voetnoot bij de tabel (zie ook bespreking hierboven). • Voetnoot 11 van de tabel 1.1 en voetnoot 3 van tabel 1.2, welke de link leggen met het overzicht van de inputs & outputs (cfr. afvalwaterstromen), worden opgenomen als voetnoot bij de tabel. • Voetnoot 12 van de tabel 1.1 en voetnoot 4 van tabel 1.2, welke stellen dat bepaalde emissiegrenswaarden enkel van toepassing zijn voor slachthuizen, worden opgenomen door verwerking in de tabel (cfr. als kolom met activiteit). In titel III van het VLAREM wordt voor rendering, smelten van vetten, verwerking van veren, productie van vismeel en visolie, bloedverwerking en vervaardiging van gelatine, dus geen emissiegrenswaarde in titel III van het VLAREM gespecificeerd voor koper en zink. De voorwaarden uit titel II van het VLAREM blijven uiteraard wel gelden. • Voetnoot 2 van tabel 1.2, m.b.t. stroomafwaartse afvalwaterzuiveringsinstallaties, wordt niet omgezet in VLAREM. In Vlaanderen zijn de afvalwaterzuiveringsinstallaties niet voldoende ontworpen noch passend uitgerust om dergelijke parameters (AOX, koper en zink) voldoende te zuiveren. - In het tweede lid wordt de berekening van het gemiddelde verwijderingsrendement uitgelegd, gezien dit het enige artikel is waarbij dit relevant is. Deze staat in de algemene overwegingen van de BBT-conclusies.
3.21.2.8.3.	BBT 7	- De meetfrequenties voor directe (in oppervlaktewater) en indirecte (in riolering) lozing worden opgenomen in het eerste lid. De meetfrequenties worden toegevoegd aan de onderafdeling voor emissies naar water, waar ook de emissiegrenswaarden worden opgenomen (vorige artikel). Deze meetfrequenties zijn de minimale

frequenties volgens de BBT-conclusies, tenzij titel II van het VLAREM reeds strenger is. In dat geval wordt de strengere meetfrequentie (bv. bij hoge debieten) behouden en overgenomen in titel III van het VLAREM voor de duidelijkheid.

Betreffende de voetnoten bij BBT 7:

- Voetnoot 1, m.b.t. batchlozingen (discontinue lozingen) wordt opgenomen als **tweede lid**.
- Voetnoot 2, m.b.t. stroomafwaartse afvalwaterzuiveringsinstallaties, wordt niet omgezet in VLAREM. In Vlaanderen zijn de afvalwaterzuiveringsinstallaties niet voldoende ontworpen noch passend uitgerust om dergelijke parameters (AOX, koper en zink) voldoende te zuiveren.
- Voetnoot 3, welke de link legt met het overzicht van de inputs & outputs (cfr. afvalwaterstromen), wordt opgenomen als voetnoot bij de tabel.
- Voetnoten 4 en 7, met name dat afbouw van de meetfrequentie mogelijk is bij voldoende stabiele emissies, wordt hier niet opgenomen. Via een ander regelgevend traject zijn er nieuwe (algemene) afbouwschema's voor de meetfrequenties in opmaak die dit algemeen gaan regelen ('beoordelingskader stabiele emissies'). Dit kan dan ook toegepast worden op metingen uit titel III van het VLAREM, en hoeft bijgevolg niet hier worden ingeschreven.
- Voetnoot 5, welke stelt dat bepaalde meetfrequenties enkel van toepassing zijn voor directe lozing (i.e. lozing in oppervlaktewater), wordt opgenomen door verwerking in de tabel (cfr. als afzonderlijke kolom voor lozing in oppervlaktewater vs. lozing in riolering). In titel III van het VLAREM wordt voor bepaalde monitoring bij lozing in riolering dus geen meetfrequentie gespecificeerd. De voorwaarden uit titel II van het VLAREM blijven uiteraard wel gelden, hiernaar wordt doorverwezen vanuit het **derde lid**.
- Voetnoot 6, m.b.t. CZV en TOC als alternatief, wordt opgenomen als voetnoot bij de tabel om de keuze te laten tussen parameter CZV of TOC.

Onderafdeling 3.21.2.9. Emissies naar lucht

- 3.21.2.9.1. Algemene overwegingen - lucht
- Emissiegrenswaarden voor emissies naar de lucht, vermeld in dit hoofdstuk, gelden zonder correctie voor het zuurstofgehalte.

Artikel 4.4.3.3, §1, van titel II van het VLAREM blijft gelden: "Emissiegrenswaarden in de vorm van concentraties worden uitgedrukt in mg/Nm³ en hebben betrekking op geleide emissies in de volgende omstandigheden: temperatuur 273,15 K, druk 101,3 kPa, droog gas. De luchthoeveelheden die naar een onderdeel van de installatie worden toegevoerd om het afgas te verdunnen of af te koelen, blijven bij de bepaling van de emissiewaarden buiten beschouwing."

- De referentieomstandigheden voor de bepaling van de geurconcentratie (i.e. nat gas, 293 K, 101,3 kPa) worden vastgelegd in onderafdeling 3.21.4.3.

		- De bepalingen en definitie voor periodieke metingen m.b.t. BBT-GEN's en indicatie emissieniveaus voor geleide emissies naar lucht uit de BBT-conclusies wordt niet opgenomen in hoofdstuk 3.21 van titel III van het VLAREM vermits deze algemeen bepaald worden in hoofdstuk 2.3 van voormelde besluit.
3.21.2.9.2.	Algemene overwegingen - lucht	De bepaling met betrekking tot gecombineerde afvoer via de schoorsteen (emissiepunt) wordt opgenomen in titel III van het VLAREM. Een voorbeeld van type gecombineerde bronnen zijn drogers.
3.21.2.9.3.	BBT 15	- Techniek a van BBT 15, met name de optimalisering van thermische oxidatie of verbranding in ketels, is verplicht en wordt opgenomen in titel III van het VLAREM. Niet alle relevante parameters worden immers afgedekt door een BBT-GEN (CO). - De overige technieken worden niet opgenomen, aangezien één of een combinatie van de technieken mogelijk is en er verder BBT-GEN gelden.
3.21.2.9.4.	BBT 15 tabel 1.3 tabel 1.4	Eerste lid - Voor stof, NO_x en SO₂ worden de bovengrenzen opgenomen in titel III van het VLAREM. - Voetnoot 1 bij tabel 1.3 duidt aan dat de toepasbaarheid van de emissiegrenswaarden voor stof en NO_x mogelijks beperkt zijn, daarom wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk gemaakt via artikel 3.21.2.1.1. De toepasbaarheid luidt als volgt: <i>"Het BBT-GEN-bereik is alleen van toepassing wanneer uitsluitend aardgas als brandstof wordt gebruikt"</i>. - Voetnoot 2 bij tabel 1.3, m.b.t. recuperatieve thermische oxidatoren, wordt omgezet als voetnoot bij de tabel. - De emissiegrenswaarden gelden enkel voor de verbranding van onaangenaam geurende gassen in thermische oxidatoren. Dergelijke verbranding kan echter ook gebeuren in ketels/boilers die daarnaast ook gebruikt worden voor energieproductie. Voor deze ketels/boilers werden in de BBT-conclusies geen emissiegrenswaarden afgeleid omdat deze installaties onder de EU richtlijn voor middelgrote stookinstallaties (MCP) vallen (welke werd omgezet in afdeling 5.43.2 van titel II van het VLAREM), tenzij ze te beschouwen zijn onder de uitzondering van deze richtlijn voor <i>"naverbrandingsinstallaties voor de zuivering van afgassen door verbranding die niet als autonome stookinstallatie worden geëxploiteerd"</i>. Welke emissiegrenswaarden passend zijn voor dit type installaties moet bijgevolg case per case beoordeeld worden, en zal worden bekeken in de algemene evaluaties. Tabel 1.4 - De indicatieve emissiewaarde voor koolstofmonoxide (CO) van 3-30 mg/Nm³ wordt niet opgenomen in titel III van het VLAREM, maar kan wel als richtwaarde gebruikt worden bij de algemene evaluaties.
3.21.2.9.5.	BBT 8	- De monitoring uit BBT 8 wordt opgenomen in het eerste lid. Deze monitoringfrequenties zijn de minimale frequenties volgens de BBT-conclusies. Indien de massadrempels uit bijlage 4.4.3 bij titel II van het VLAREM worden overschreden, zijn de huidige meetfrequenties strenger en blijven deze uiteraard gelden. Dit principe wordt overgenomen in titel III van het VLAREM voor de duidelijkheid.

		- Voetnoot 1 bij BBT 8, met name "Voor zover mogelijk worden de metingen uitgevoerd bij de hoogste verwachte emissietoestand onder normale bedrijfsomstandigheden" wordt niet opgenomen aangezien dit algemeen staat vermeld in artikel 2.3.2.4 van titel III van het VLAREM. - Voetnoot 2 en voetnoot 4 van BBT 8, welke de link leggen met het overzicht van de inputs & outputs (in dit geval de afgasstromen), worden opgenomen als voetnoot bij de tabel. Voor geurconcentratie leggen we in het geval van slachthuizen de link met de relevantie voor de receptoren. - Voetnoot 3, welke voor geurconcentratie verduidelijkt dat de opgesomde activiteiten/processen ook de verbranding (bv. in thermische oxidatoren of stoomketels) van onaangenaam geurende gassen, met inbegrip van niet- condenseerbare gassen, omvatten, wordt verwerkt in de tabel. - de meetfrequenties zijn op alle geleide emissies naar lucht van toepassing, dus ook op de emissiepunten gelinkt aan de verbranding van onaangenaam geurende gassen in ketels/boilers, niettegenstaande daar geen emissiegrenswaarden voor worden vastgelegd in de BBT-conclusies. In het geval dergelijke ketels/boilers ook onder het toepassingsgebied van de EU richtlijn voor middelgrote stookinstallaties (MCP) vallen, blijven de meetfrequenties vermeld in afdeling 5.43.2 van titel II van het VLAREM ook nog van toepassing. - In het tweede lid wordt opgenomen dat de bepaling van de geurconcentratie moet gebeuren volgens NBN EN 13725 door een erkend laboratorium in de discipline lucht als vermeld in artikel 6, 5°, b), van het VLAREL van 19 november 2010. Er bestaat momenteel geen LUC-methode voor de bepaling van de geurconcentratie. Wel bestaat hiervoor pakket L.17 binnen de erkenning als laboratorium in de discipline lucht, namelijk "<i>nemen van geurmonsters en uitvoeren van geuranalyses door middel van olfactometrie</i>".
Onderafdeling 3.21.2.10. Geluid en geur		
-	BBT 16	Niet omgezet (bespreking zie boven tabel), maar wel mee te nemen bij de algemene evaluaties, waar dan zal worden geëvalueerd of deze BBT-conclusie van toepassing is op de installatie. Indien nodig worden de milieuvoorwaarden bijgesteld om een volledige omzetting van de BBT-conclusies te bekomen.
3.21.2.10.1.	BBT 17	- "één of een combinatie van technieken" impliceert dat niet alle technieken moeten worden toegepast, daarom wordt rechtstreeks naar BBT 17 uit de BBT-conclusies verwezen.
3.21.2.10.2.	BBT 18	- Het opzetten van een geurbeheersplan, incl. welke elementen dat moet omvatten, wordt opgenomen in titel III van het VLAREM. De toepasbaarheid is volgens de BBT-conclusies beperkt tot gevallen waarin geurhinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht of zich heeft voorgedaan. Gezien de voorliggende sector (slachthuizen, vervaardiging van gelatine, rendering), de dichtbevolktheid in Vlaanderen en het aantal bedrijven in Vlaanderen die reeds een geurbeheersplan hebben (gehad), wordt het geurbeheersplan voor deze sector in Vlaanderen steeds relevant geacht. - De BBT-conclusies doen verder geen uitspraak over hoe "een protocol voor de monitoring van geur" moet worden uitgewerkt en met welke frequentie.

In geval overeenkomstig artikel 3.21.2.9.5 jaarlijkse monitoring van geurconcentratie op geleide emissies volgens EN 13725 verplicht is, maken deze metingen deel uit van dit protocol. Aanvullende monitoring kan nodig zijn.

In geval de jaarlijkse monitoring volgens EN 13725 niet verplicht is, of voor aanvullende monitoring, kan het aangewezen zijn om de blootstelling aan geur in de omgeving periodiek te bepalen volgens EN 16841-1 of 16841-2. Zo wordt rekening gehouden met o.a. de bijdrage van diffuse emissies, de lokale impact en de hinder in de omgeving.

- De BBT-conclusies geven nog mee dat het programma voor geurpreventie en -vermindering dient om de bron(nen) op te sporen, de blootstelling aan geur te meten/ramen, de bijdragen van de bronnen te karakteriseren en preventieve en/of verminderende maatregelen te nemen.

3.21.2.10.3. BBT 19

- "een passende combinatie van technieken" impliceert dat niet alle technieken moeten worden toegepast, daarom wordt rechtstreeks naar BBT 19 uit de BBT-conclusies verwezen.

Onderafdeling 3.21.2.11. Gebruik van koelmiddelen

3.21.2.11.1. BBT 20

- De BBT moet worden toegepast en wordt overgenomen in titel III van het VLAREM. De BBT-conclusies geven nog mee dat geschikte koelmiddelen bijvoorbeeld water, koolstofdioxide, propaan en ammoniak zijn.

- Voor koelinstallaties die gebruik maken van F-gassen geldt de EU F-gassenverordening 2024/573.

Afdeling 3.21.3. Slachthuizen

Onderafdeling 3.21.3.1. Energie-efficiëntie

3.21.3.1.1. BBT 21

- Techniek a) van BBT 21 bevat het beheersplan voor de koeling van slachthuizen, dat onderdeel uitmaakt van het milieubeheersysteem, en wordt opgenomen in titel III van het VLAREM.

- De met BBT geassocieerde milieuprestatieniveaus (BBT-GMPN) gelden voor het merendeel van de subsectoren (slachten van rundvee, kippen, varkens), de techniek b) wordt daarom niet opgenomen. De techniek b) geldt bovendien specifiek voor slachting van varkens of kippen, beide hebben een BBT-GMPN in tabel 1.5.

3.21.3.1.2. BBT 21
tabel 1.5

- De bovengrenzen van de BBT-GMPN voor specifieke netto-energieverbruik worden opgenomen in het **eerste lid**.

Voor het slachten van kippen wordt enkel toegelaten om de milieuprestatie uit te drukken in het aantal geslachte dieren. Voor het alternatief om uit te drukken in karkasgewicht bleek er teveel onduidelijkheid over de bepaling van het karkasgewicht.

- Voetnoot 1 van tabel 1.5, welke specificeert dat de verschillende eenheden alternatieven zijn, wordt opgenomen als **tweede lid**.

- Voetnoot 2 van tabel 1.5 informeert dat de grenswaarden zijn afgeleid op basis van informatie van 100% slachting van de betrokken soort. Voor combinaties van slachting van verschillende soorten (e.g. 50% varkens, 50% runderen) zal voor de vergunning een grenswaarde worden afgeleid via een verdeelsleutel, te bekijken bij de algemene evaluatie.

- Voetnoten 3, 4 en 5 van tabel 1.5 tonen dat de toepasbaarheid van de grenswaarde mogelijk beperkt is in bepaalde situaties, daarom

wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk gemaakt via artikel 3.21.2.1.1.

- In het **derde lid** wordt er voor de duidelijkheid een verwijzing opgenomen naar het artikel in VLAREM waar de monitoring werd geïmplementeerd, en naar het artikel in VLAREM waar de berekening werd opgenomen.

Onderafdeling 3.21.3.2. Afvalwater

3.21.3.2.1. BBT 22
tabel 1.6

- De BBT-GMPN gelden voor het merendeel van de subsectoren (slachten van runderen, varkens, kippen), de **technieken** worden niet opgenomen. De technieken gelden bovendien specifiek voor slachting van de vermelde subsectoren waarvoor BBT-GMPN zijn opgenomen in tabel 1.6.

- De bovengrenzen van de BBT-GMPN voor specifieke lozing van afvalwater worden opgenomen in het **eerste lid**.

Voor het slachten van kippen wordt enkel toegelaten om de milieuprestatie uit te drukken in het aantal geslachte dieren. Voor het alternatief om uit te drukken in karkasgewicht bleek er teveel onduidelijkheid over de bepaling van het karkasgewicht.

- Voetnoot 1 van tabel 1.6, welke specificeert dat de verschillende eenheden alternatieven zijn, wordt opgenomen als **tweede lid**.

- Voetnoot 2 van tabel 1.6 informeert dat de grenswaarden zijn afgeleid op basis van informatie van 100% slachting van de betrokken soort. Voor combinaties van slachting van verschillende soorten (e.g. 50% varkens, 50% runderen) zal voor de vergunning een grenswaarde worden afgeleid via een verdeelsleutel, te bekijken bij de algemene evaluatie.

- Voetnoten 3 en 4 van tabel 1.6 tonen dat de toepasbaarheid van de grenswaarde mogelijks beperkt is in bepaalde situaties, daarom wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk gemaakt via artikel 3.21.2.1.1.

- In het **derde lid** wordt er voor de duidelijkheid een verwijzing opgenomen naar het artikel in VLAREM waar de monitoring werd geïmplementeerd, en naar het artikel in VLAREM waar de berekening werd opgenomen.

Onderafdeling 3.21.3.3. Gebruik van koelmiddelen

3.21.3.3.1. BBT 23

- De technieken worden niet afgedekt met een bindende BBT-GMPN, maar enkel met een richtwaarde en worden dus opgenomen in titel III van het VLAREM.

- Voor techniek a), het beheersplan voor de koeling, wordt doorverwezen naar het artikel waarin dit beheersplan reeds werd vastgelegd.

- Techniek b), namelijk een preventief en correctief onderhoud toepassen, blijkt uit inspectie-ervaringen een aandachtspunt bij sommige slachthuizen en is in elk geval een belangrijke maatregel ter correct gebruik van koelinstallaties en ter maximale reducties van hun emissies. Daarom wordt deze techniek overgenomen in titel III van het VLAREM.

- "samen met techniek b) of c), of alle drie" impliceert dat niet alle technieken moeten worden toegepast, daarom wordt bij de toepassing

van techniek c) (koelmiddellekdetectors) "waar passend" vermeld, zodat geval per geval kan bekeken worden waar koelmiddellekdetectors al dan niet relevant zijn.

- Artikel 5.16.3.3 van titel II van het VLAREM bevat enkele bepalingen voor onder meer koelinstallaties die ozonlaagafbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten. Deze bepalingen blijven uiteraard behouden.

3.21.3.3.2. BBT 23
tabel 1.7
algemene
overwegingen

- De bovengrens van het indicatief emissieniveau wordt in het **eerste lid** opgenomen als richtwaarde. Artikel 5.16.3.3, §6, van titel II van het VLAREM regelt het relatief lekverlies voor bepaalde koelinstallaties. Deze bepalingen blijven uiteraard behouden.

- In het **tweede lid** wordt opgenomen hoe de richtwaarden worden gedefinieerd en hoe het moet worden uitgedrukt en berekend.

Bij gebruik van natuurlijke koelmiddelen worden de verliezen aan koelmiddelen berekend als een voortschrijdend gemiddelde over drie jaar van de jaarlijkse verliezen. Bij de F-gassen gebeurt dit op jaarlijkse basis conform artikel 5.16.3.3 van titel II van het VLAREM.

- Voor de duidelijkheid wordt daarnaast in het **derde lid** een verwijzing opgenomen naar het artikel in VLAREM waar de monitoring werd geïmplementeerd.

Afdeling 3.21.4. Verwerkers van dierlijke bijproducten of eetbare nevenproducten

Onderafdeling 3.21.4.1. Energie-efficiëntie

3.21.4.1.1. BBT 24
tabel 1.8

- De bovengrenzen van de BBT-GMPN voor specifieke netto-energieverbruik worden opgenomen in het **eerste lid**

- De voetnoot 1 van tabel 1.8 toont dat de toepasbaarheid van de grenswaarde mogelijks beperkt is in bepaalde situaties, daarom wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk gemaakt via artikel 3.21.2.1.1. De voetnoot stelt dat de BBT-GMPN van toepassing op installaties die uitsluitend varkenshuid als grondstof gebruiken, aangezien tijdens de datacollectie van de BREF enkel installaties deelnamen die (momenteel) uitsluitend dit type grondstof gebruiken.

- In het **tweede lid** wordt er voor de duidelijkheid een verwijzing opgenomen naar het artikel in VLAREM waar de monitoring werd geïmplementeerd, en naar het artikel in VLAREM waar de berekening werd opgenomen.

Onderafdeling 3.21.4.2. Afvalwater

3.21.4.2.1. tabel 1.9

- De bovengrenzen van de BBT-GMPN voor specifieke lozing van afvalwater worden opgenomen in het **eerste lid**.

- Voetnoot 1 van de tabel 1.9, m.b.t. lozingen van zeewater afkomstig van de productie van vismeel en visolie, wordt niet opgenomen. In Vlaanderen wordt geen productie van vismeel en visolie uitgevoerd. Een mogelijke uitzondering van de BBT-GEN voorzien is daarom niet nodig, ook niet voor eventueel nieuwe installaties die in de toekomst deze productie zouden opstarten aangezien bij nieuwe installaties de beste stand ter techniek verwacht wordt.

- De voetnoot 2 van tabel 1.9 toont dat de toepasbaarheid van de grenswaarde mogelijks beperkt is in bepaalde situaties, daarom wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk

		gemaakt via artikel 3.21.2.1.1. De voetnoot stelt dat de BBT-GMPN van toepassing op installaties die uitsluitend varkenshuid als grondstof gebruiken, aangezien tijdens de datacollectie van de BREF enkel installaties deelnamen die (momenteel) uitsluitend dit type grondstof gebruiken. - In het tweede lid wordt er voor de duidelijkheid een verwijzing opgenomen naar het artikel in VLAREM waar de monitoring werd geïmplementeerd, en naar het artikel in VLAREM waar de berekening werd opgenomen.
Onderafdeling 3.21.4.3. Emissies naar lucht		
3.21.4.3.1.	BBT 25 tabel 1.10	- Er zijn emissiegrenswaarden opgenomen voor emissies naar lucht die afkomstig zijn van rendering, smelten van vetten, verwerking van veren of bloedverwerking, of van de productie van vismeel en visolie. Daarom worden de technieken uit BBT 25 niet opgenomen in titel III van het VLAREM. - Voor de vervaardiging van gelatine zijn er echter geen BBT-GEN vastgelegd. Welke technieken eventueel passend zijn voor dit type installaties moet bijgevolg case per case beoordeeld worden, en zal worden bekeken in de algemene evaluaties. - De bovengrenzen van de BBT-GEN voor geleide emissies naar lucht worden opgenomen. - Voetnoot 1, m.b.t. het feit dat de emissiegrenswaarde mogelijk niet van toepassing is voor de verbranding van onaangenaam geurende gassen (dat kan bijvoorbeeld in thermische oxidatoren of stoomketels), wordt omgezet als voetnoot in de tabel. De BBT-conclusies geven nog mee dat een voldoende hoge verbrandingstemperatuur doorgaans tussen 750 en 850°C bedraagt, en een voldoende verblijftijd doorgaans tussen 1 en 2 seconden ligt. - Voetnoot 2, m.b.t. technieken tegen onaangenaam geurende gassen andere dan verbranding, wordt omgezet als voetnoot in de tabel. - Voetnoot 3 m.b.t. de emissiegrenswaarde voor NH₃ wordt opgenomen als voetnoot bij de tabel. - Voetnoot 4, welke de link legt met het overzicht van de inputs & outputs (cfr. afgasstromen), wordt opgenomen als voetnoot bij de tabel. - De standaardomstandigheden voor geurconcentratie, in de BBT-conclusies vermeld onder de algemene overwegingen, worden hier vermeld in het tweede lid: nat gas, 293, 101,3 kPa.
3.21.4.3.2.	BBT 25 tabel 1.11	- De bovengrenzen van de BBT-GEN voor geleide emissies naar lucht worden opgenomen. - Voetnoten 1 en 2 tonen dat de toepasbaarheid van de emissiegrenswaarden mogelijks beperkt is in bepaalde situaties, daarom wordt een gemotiveerde afwijking via de omgevingsvergunning mogelijk gemaakt via artikel 3.21.2.1.1. - De standaardomstandigheden voor geurconcentratie, in de BBT-conclusies vermeld onder de algemene overwegingen, worden hier vermeld in het tweede lid: nat gas, 293, 101,3 kPa.

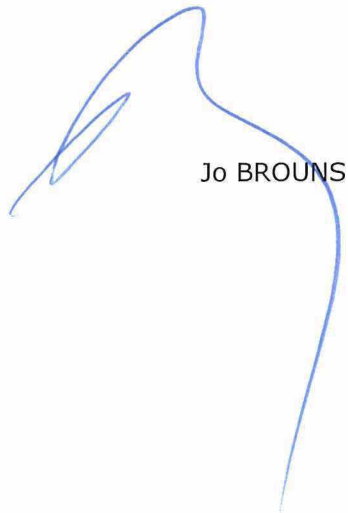
Artikel 3

Dit artikel stelt de klassieke slotbepaling vast.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS